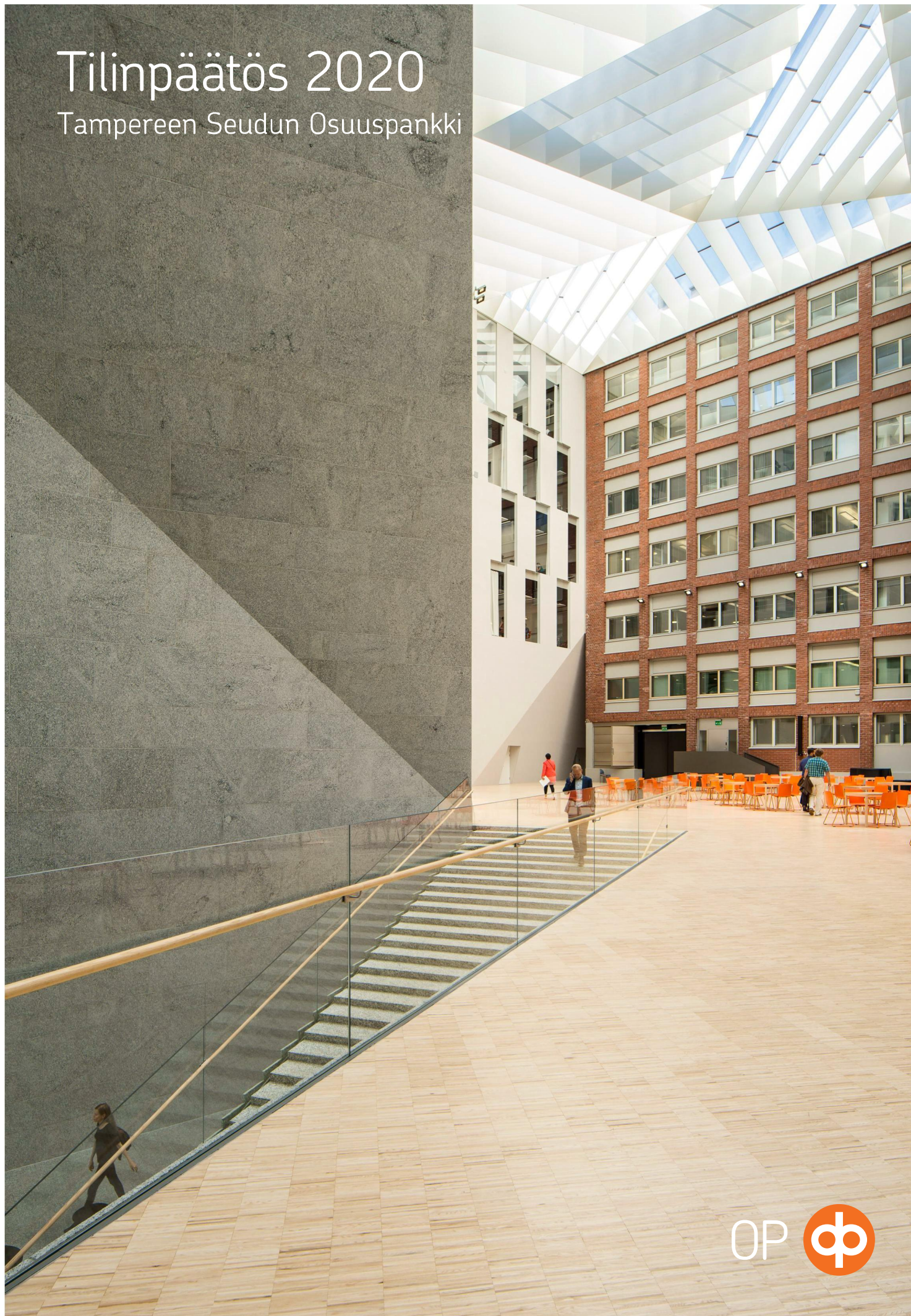

Tilinpäätös 2020

Tampereen Seudun Osuuspankki

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

- 1 Toimintakertomus
- 29 Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase
- 32 Osuuspankin tuloslaskelma ja tase
- 34 Rahoituslaskelma
- Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä
annettavat tiedot**
- 38 Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet
- 59 Liitetiedot
- 91 Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys
niiden säilytystavoista
- 101 Hallituksen allekirjoitus
- 101 Hallintoneuvoston lausunto
- 102 Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

TAMPEREEN SEUDUN OP

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Tampereen Seudun Osuuspankin liikevoitto oli 30,6 miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 10,0 % pienempi kuin vuotta aiemmin. Korkokate oli 39,9 miljoonaa euroa, mikä oli 5,1 % suurempi kuin edellisvuonna. Tuotot olivat yhteensä 78,8 miljoonaa euroa, mikä pieneni edellisvuodesta 1,4 %. Kulut olivat yhteensä 47,0 miljoonaa euroa, missä kasvua edellisvuodesta 6,3 %.

Tilikaudella kirjattiin vertailukautta vähemmän odotettavissa olevia luottotappioita (arvonalentumistappioita) luotoista ja muista sitoumuksista. Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvonalentumisten) määrä suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyi edelleen alhaisella tasolla.

Tampereen Seudun Osuuspankin asiakasliiketoiminnan kokonaisvolyymi kasvoi 5,7 % edellisvuodesta ja oli vuoden vaihteessa 9 229,9 miljoonaa euroa. Luottokanta oli 3 682,9 miljoonaa euroa ja kasvoi 6,2 % edellisvuodesta. Talletuskanta kasvoi 10,4 % ja oli vuoden lopussa 3 250,0 miljoonaa euroa. Kasvua oli myös varallisuudenhoidon tuotteissa (vakuutus tuotteet ja rahastot).

CET1 vakavaraisuussuhde 28,0 % oli edellisvuotta heikompi, mutta säilyi edelleen hyvällä tasolla.

OP Tampereen omistaja-asiakkaiden määrä oli vuoden lopussa 1 105 561 kpl, kasvua edellisvuodesta 1 605 kappaletta.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2020	2019	Muutos
Liikevoitto, milj. €	30,6	34,1	-10,0 %
Kulujen suhde tuottoihin, %	59,7	55,4	4,3 %-yks.
Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,2	6,0	-0,8 %-yks.
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	28,0	28,7	-0,7 %-yks.
Henkilöstö keskimäärin *	235	253	-18
Omistaja-asiakkaat	1 105 561	1 089 956	1 605

* FTE-luku

OP Ryhmä

Tampereen Seudun Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Korttiyhtiö Oyj. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosisikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Koronapandemia koetteli maailmantaloutta pahoin vuonna 2020. Kevään jyrkän pudotuksen jälkeen talous alkoi toipua kesällä, mutta pandemian toisen aallon seurauksena elpyminen hidastui vuoden lopulla uudelleen. Talous kuitenkin kärsi tartuntojen lisääntymisestä huomattavasti vähemmän kuin keväällä.

Rahoitusmarkkinat toipuivat keskuspankkien tuella nopeasti kevään kriisistä. Osakekurssit ovat nousseet rokotusten ja talouspoliittisen elvytyksen tuoman optimismin myötä. Elvyttävä talouspolitiikka, ja odotukset talouden elpymisestä heijastuivat vuoden lopulla laajalti myös muihin sijoituksiin.

Euroopan keskuspankki pidensi elvyttäviä rahapolitiittisia toimiaan joulukuussa, ja samalla korosti, että ohjaukorot säilyvät pitkään matalina. Markkinakorot ovat säilyneet kauttaaltaan matalina.

Koronapandemia ei ole koetellut Suomea yhtä paljon kuin muuta Eurooppaa. Euroaluetta maltillisemman notkahduksen jälkeen talous kääntyi kasvuun kolmannella vuosineljänneksellä muun euroalueen tavoin. Talouden elpyminen hidastui, mutta ei täysin pysähtynyt vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Taantuma on koetellut taloutta epätasaisesti. Vaikeudet ovat kohdistuneet osaan koronapandemiasta kärsiviin aloihin, kuten matkailu- ja ravintolapalveluihin. Muutoin kotitalouksien ja yritysten taloudellinen tilanne oli loppuvuonna laajalti hyvä. Asuntomarkkinat piristyivät loppuvuonna, ja pandemian aiheuttama notkahdus jäi lyhyeksi.

Koronapandemia pitää yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä. Rokotusten edetessä talous voi jatkaa elpymistä. Korkoympäristö säilyy kuitenkin euroalueella yhä matalana.

Vuoden 2020 Pirkanmaan talouskasvu jäi negatiiviseksi erityisesti koronakriisin vaikutuksen johdosta. Negatiivisin vaikutus oli erityisesti majoitus ja ravintola-alan toimintaan. Vastaavasti positiivista kehitystä oli nähtävissä vähittäiskaupan alalla. Loppuvuoden aikana kehitys hieman parani talousalueelle tärkeän viennin elpymässä.

Tampereella kaupunkikuvaa muokkaavat isot investoinnit raitiotiehen, Kansiareenaan ja Ranta-Tampellaan etenivät suunnitelman mukaisesti. Raitiotieliikenne alkaa ja Kansiareenan on tarkoitus valmistua v. 2021 aikana. Rakentaminen kokonaisuudessaan säilyi edelleen keskimääräistä korkeammalla tasolla.

Pirkanmaan toimialue on yhä edelleen Suomen vetovoimaisimpia alueita.

Yritysvastuu

Vastuullisuus on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. OP Ryhmän vastuullisuustyö perustuu ryhmän perustehtävään ja arvoihin, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Liiketoiminnan tulee edistää asiakkaiden ja toimintaympäristön hyvinvointia, turvallisuutta ja kestävästä taloudellista menestystä. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialallaan. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu neljän teeman ympärille: vahvistamme suomalaisten taloustaitoja, edistämme kestävästä taloutta, tuemme paikallista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä ja käytämme tietopääomaamme vastuullisesti.

OP Ryhmän strategian mukaan paikallisella osuuspankilla on liiketoimintaroolinsa lisäksi myös yhteisöllinen rooli. OP Tampere toteutti osaltaan yhteisöllistä rooliaan opettamalla taloustaitoja lapsille ja nuorille mm. Yrityskylä Pirkanmaan avulla sekä opastamalla ikäihmisiä sähköisten palveluiden käyttämisessä. Pankki lahjoitti yhdistyksille kesätyöpalkkoja nuorten työllistämiseksi sekä rahaa paikalliseen hyväntekeväisyyteen monipuolisesti vertaistoiminnan, lasten harrastusten ja eläin- ja luonnonsuojelutyön hyväksi. OP Tampereen henkilökunta teki vapaaehtoistyötä myös työajalla. Pankki tuki kulttuuria ja junioriurheilua toimialueensa seurojen ja yhteisöjen kautta.

OP Ryhmän Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct) sisältävät OP Ryhmän vastuullisuus- ja ympäristöperiaatteet, joiden mukaisesti kaikkien OP Ryhmässä työskentelevien tulee toimia roolista, asemasta tai toimipaikasta riippumatta. Yksityiskohtaisemmat säännöt ja ohjeet täydentävät Hyvän liiketavan periaatteita. Toimittajanvastuullisuusvaatimukset (Supplier Code of Conduct) velvoittavat kaikkia ryhmän palveluntarjoajia, muita toimittajia ja kumppaneita. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2020.fi. Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista on luettavissa osana OP Ryhmän toimintakertomusta 2020.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Osuuspankki tarjosi taloudellista helpotusta asiakkailleen, joiden taloudenhoito on vaikeutunut koronakriisin vuoksi. Osuuspankki tarjoaa sekä kotitalouksille että pk-yrityksille mahdollisuuden lykätä luottojen maksuja, mikäli koronapandemia on vaikuttanut asiakkaiden luotonhoitokykyyn. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus asuntoluottojen lyhennysvapaaseen enintään 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Koronaliitännäisistä muutoksista ei peritty asiakkailta erillistä maksua 16.3-21.9.2020 välisenä aikana.

Osuuspankki on mahdollistanut henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet toimistoissa ja konttoreissa sekä etätöiden tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, missä se on mahdollista. Koronasta johtuen kassapalveluiden saatavuutta sivukonttoreissa jouduttiin hetkeksi supistamaan keväällä ja loppuvuodesta. Neuvotteluja ja asiakastapaamisia on koko ajan tarjottu normaalisti ja suuri osa neuvotteluista on siirretty etäkanaviin. Näillä toimilla varmistetaan, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronakriisin aikana.

Osuuspankki lykkäsi voitonjaon maksua eli Tuotto-osuuksien vuoden 2019 korkojen maksua vuodelle 2021 Euroopan keskuspankin (EKP:n) ja Finanssivalvonnan antamien suositusten mukaisesti. EKP antoi 27.3.2020 suosituksen, jossa pankkeja pyydettiin lykkäämään voitonjaon maksua vähintään lokakuun alkuun asti. EKP antoi 28.7.2020 uuden suosituksen voitonjaon maksun lykkäämisestä 1.1.2021 asti. EKP julkisti 15.12.2020 jatkosuosituksen, jossa se kehotti luottolaitoksia noudattamaan tilikausien 2019–2020 voitonjaossa äärimmäistä varovaisuutta 30.9.2021 saakka. Myös Finanssivalvonta antoi vastaavat suositukset. Suosituksella pyrittiin turvaamaan pankkien kykyä tukea reaali taloutta yritys- ja kotitalousrahoituksella koronapandemian aiheuttaman talouskriisin vaikutusten helpottamiseksi. OP Ryhmä on käynyt EKP:n suosituksen mukaisesti keskustelun voitonjaon tasosta EKP:n valvontaryhmän kanssa ja Tuotto-osuuksien korot vuodelta 2019 maksetaan Tuotto-osuuksien haltijoille 8.2.2021.

Tampereen Seudun Osuuspankki avasi marraskuussa Tuotto-osuus-annin, jonka merkintäaika on 23.11.2020 - 31.12.2021. Annin suuruus on 30,0 miljoonaa euroa. Tuotto-osuuksia myytiin vuoden 2020 aikana 6,9 miljoonalla eurolla. Tuotto-osuus on omistaja-asiakkaan vapaaehtoinen sijoitus osuuspankin omaan pääomaan. Tuotto-osuudet voidaan lukea pankin ydinvaravaraisuuteen. Tuotto-osuuden tuottotavoite vuodelle 2020 on 3,25 prosenttia. OP Ryhmän hallintoneuvosto on vahvistanut

myös vuodelle 2021 tuottotavoitteeksi 3,25 prosenttia. Tampereen Seudun Osuuspankki on sijoittanut osan Tuotto-osuuksista saamastaan pääomasta OP Osuuskunnan osuus pääomaan.

Osuuspankki otti käyttöön vuonna 2020 Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmästä (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä määritelmä asiakkaiden maksukyvyttömyydestä. Uuden ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. julkisten maksuhäiriöiden perusteella sekä laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin vastuihin. Uudistus lisäsi maksukyvyttömyshavaintojen määrää ja heikensi luottoriskiparametrejä. Osuuspankki soveltaa ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta aiheutuva valvojan velvoite nosti Osuuspankin luottokannan keskimääräisiä riskipainoja ensimmäisessä vaiheessa. Vakavaraisuusvaikutuksessa on huomioitu myös määritelmämuutoksesta aiheutuva tuloslaskelman odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) kasvu.

OP Ryhmässä maksuvalmiudenhallinta on keskitetty OP Ryhmän Yrityspankissa olevaan Keskuspankkiin. Osuuspankki talletti oman osuutensa maksuvalmiusvaateesta LCR-talletuksella keskuspankkiin. LCR-talletusten kerryttäminen aloitettiin huhtikuussa 2020 ja LCR-talletuksen taso nousi vaiheittain siten, että tammikuussa 2021 LCR-talletuksen taso vastasi vaadetta täyteen määräänsä.

Osuuspankin vahinkovakuutusmyynti siirtyi Pohjola Vakuutukseen 1.4.2020, jolloin Tampereen Seudun Osuuspankista siirtyi kymmenen toimihenkilöä Pohjola Vakuutus Oy:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Pankin henkilöstöravintolan toiminta ulkoistettiin 1.1.2020 alkaen Juvenes Oy:lle. Toiminnan siirron myötä kaksi ravintolan työntekijää siirtyi Juvenes Oy:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Keväällä 2020 Nokian konttori muutti uusiin tiloihin As Oy Tetriksen katutason liiketilaan.

Kurun Osuuspankin ja Tampereen Seudun Osuuspankin hallitukset allekirjoittivat yhdistymissuunnitelman 29.10.2020. Jos Kurun Osuuspankin osuuskunnan kokous ja Tampereen Seudun Osuuspankin edustajisto hyväksyvät hallituksien esitykset kokouksissaan 23.3.2021, pankit yhdistyvät 1. syyskuuta 2021.

Marraskuussa 2020 Karkun ja Lielahden konttorit yhdistettiin Hämeenkatu 12 -toimipisteeseen ja Technopoliksen toimipiste lopetettiin.

Osuuspankki on arvioinut uudelleen sijoituskiinteistönsä Kiinteistö Oy Hämeenkiven arvon, johon tehtiin 1,2 miljoonan euron arvonalennus kiinteistön vuokrauksessa tapahtuneiden muutosten johdosta.

Tampereen Seudun Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Osuuspankin konserniin kuuluivat pankin lisäksi tytäryrityksinä OP Koti Pirkanmaa Oy LKV ja kolme tytäryritystä, jotka ovat asunto- ja kiinteistöyhtiöitä. Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12 ja Kiinteistö Oy Hämeenkiven tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa.

Koska konsernitilinpäätöksen luvut eivät poikke olennaisesti emo-osuuspankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään osuuspankin ja sen konsernin toimintaa emo-osuuspankin tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Osuuspankin konserni.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

OP Ryhmän näkemyksen mukaan merkittävimmät luottolaitosvakavaraisuuteen vaikuttavat avoimet sääntely- ja valvontaympäristön muutokset ovat EKP:n suorittamasta OP:n sisäisten mallien läpikäynnistä (TRIM, Targeted Review of Internal Models) mahdollisesti aiheutuvat valvojan asettamat veloitteet sekä sisäisten mallien (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) soveltamisen laajuuden uudelleenarviointi. Molempien arvioidaan heikentävän osuuspankin vakavaraisuutta vuoden 2021 aikana.

Tampereen Seudun Osuuspankilla ei ole ollut muita olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi milj. €	2020	2019	Muutos, %	2018
Tuotot				
Korkokate	39,9	37,9	5,1	33,8
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	14,7	14,7	-0,2	14,5
Palkkiotuotot, netto	23,2	24,4	-5,1	24,0
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	0,0	0,2	-104,0	0,1
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-	-		-
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	0,3	1,5	-78,2	4,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,7	1,2	-37,1	0,9
Yhteensä	38,9	42	-7,3	43,6
Tuotot yhteensä	78,8	79,9	-1,4	77,4
Kulut				
Henkilöstökulut	15,3	14,7	4,2	14,0
Muut hallintokulut	23,8	23,1	2,6	22,1
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	0,4	0,7	-39,3	0,4
Liiketoiminnan muut kulut	7,5	5,7	32,2	6,8
Kulut yhteensä	47,0	44,2	6,3	43,2
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjatuista rahoitusvaroista	1,1	1,6	-29,6	0,6
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	30,6	34,1	-10,0	33,6

Liikevoitto pieneni 3,4 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Korkokate kasvoi 1,9 miljoonaa euroa. Korkokatetta paransivat luottokannan kasvu, tehdyt koronvaihtosopimukset ja tehdyt OP-talletukset OP-yrityspankkiin, talletusvarainhankinnan kustannusten lasku sekä pankin OP-yrityspankista hankittujen markkinaehtoisten luottojen negatiiviset korot.

Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja pienensivät kiinteistöyhtiöosakkeisiin tehdyt 1,2 miljoonan euron arvonalentumiset.

Vuonna 2018 OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui Tampereen Seudun Osuuspankille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta 0,7 miljoonaa euroa vielä vuodelle 2019. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa. Muuten henkilöstökulut pysyivät samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna. Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 15,3 miljoonaa euroa (14,7).

Muita hallintokuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset. Tutkimus- ja kehitystoiminta on keskitetty OP Ryhmän keskusyhteisöön. Poistot ja arvonalentumiset laskivat vertailukaudesta, johtuen vertailukaudella oman käytön kohteeseen kirjatusista arvonalentumisista. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat vertailukaudesta 32,2 % johtuen OP Ryhmän sisäisistä veloituksista sekä viranomaismaksuista.

Poistot ja arvonalentumiset -erään kirjattiin vertailukaudella oman käytön kohteen arvonalentuminen.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot	2020	2019	Muutos, %
milj. €			
Talletuksista	0,0	0,1	-48,1
Luotonannosta	4,7	5,3	-11,4
Maksuliikkeestä	10,2	9,6	7,0
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	3,2	3,0	3,6
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	3,4	3,1	8,3
Takauksista	0,4	0,4	14,9
Vakuutusten välityksestä	6,3	7,1	-10,7
Muut	8,2	9,7	-15,4
Yhteensä	36,4	38,2	-4,7
OP-bonukset	-11,2	-10,6	5,3
Palkkiotuotot yhteensä	25,2	27,6	-8,6
Palkkiokulut	2,0	3,2	-35,4
Palkkiotuotot, netto	23,2	24,4	-5,1

Tampereen Seudun Osuuspankin palkkiotuotot laskivat vertailuvuodesta 5,1 %. Palkkiot maksuliikkeestä, arvopapereiden välityksestä ja omaisuuden hoidosta kasvoivat. Sen sijaan luotonannon ja vakuutusten välityksen palkkiotuottoja kertyi edellisvuotta vähemmän. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset. OP-bonuksia maksettiin 5,3 % edellisvuotta enemmän.

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista laskivat 0,5 miljoonaa euroa vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauksikantaan pysyivät edelleen alhaisella tasolla.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot	2020	2019	Muutos, %
milj. €			
Toteutuneiden ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	1,1	1,6	-29,6
Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauksikannasta %	0,04	0,05	-0,01

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2020 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
milj. €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %	31.12.2018
Tase	4 997,9	4 336,1	15,3	3 826,8
Luotot	3 683,0	3 467,0	6,2	3 028,1
Saamistodistukset	30,0	30,0	0,0	70,0
Osakkeet ja osuudet	325,8	325,8	0,0	325,4
Talletukset	3 250,0	2 943,5	10,4	2 727,3
Oma pääoma	402,3	390,4	3,0	381,1
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	603,4	543,5	11,0	574,9

Taseen luottokanta ja talletukset kasvoivat edellisvuodesta. Luottokanta kasvoi 6,2 %, erityisesti kasvoivat yritys- ja yhteisöluotot. Talletuskanta kasvoi 10,4 %, erityisesti kasvoivat maksuliiketililit. Omaa pääomaa kasvatti tilikauden tulos. Taseen ulkopuoliset sitoumukset kasvoivat myönnettyjen luottojen myötä.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja nostettiin tilikauden aikana 873,7 miljoonaa euroa eli 203,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta oli tilikauden lopussa 3 682,9 miljoonaa euroa (3 466,8¹).

Pankin OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle siirtämien ja OP-Asuntoluottopankki Oyj:n taseesta myöntämien asuntoluottojen kanta oli vuodenvaihteessa 321,5 miljoonaa euroa.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset olivat edelleen alhaiset 3,8 % luotto- ja takauksennasta, vaikka niiden määrä kasvoi edellisvuodesta 75,7 miljoonaa euroa. Euromääräisesti eniten kasvoivat terveet lainanhoitojoustosaamiset, joiden osuus oli 2,7 % luotto- ja takauksennasta. Kasvu aiheutui uudelleen neuvotelluista lainaehdoista asiakkaiden maksukyvyyn heikennettyä. Merkittävä tekijä asiakkaiden maksukyvyyn heikentymiseen oli koronaepidemian vaikutus talouden kehitykseen.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
milj. €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	44,7	13,7	226,5
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	7,0	5,0	38,0
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	27,6	4,8	475,6
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	10,2	3,9	163,2
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	111,5	66,9	66,7
Ongelmasaamiset yhteensä	156,3	80,6	93,8

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainanhoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

¹ Suluissa vertailulukku 31.12.2019.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	34,9	34,1
Prosenttia taseesta	0,7	0,8
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	25,2	27,2
Prosenttia taseesta	0,5	0,6
Käypä arvo	34,1	37,3
Nettotuotto, %	9,9	8,9
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	60,1	61,3
Prosenttia taseesta	1,2	1,4

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Pankilla ei ole sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöissä. Kaikkien kiinteistösijoitusten osuus on 1,2 % taseesta (1,4).

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 31,5 miljoonaa euroa. Arvonlennuksia ei kirjattu tilikauden aikana. Oman käytön kiinteistöihin ei sisälly arvonkorotuksia.

Tilikauden aikana ei ole tehty oman käytön kiinteistöjen hankintoja eikä myyntejä.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonlennuksia tilikauden aikana 1,2 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöihin ei sisälly arvonkorotuksia.

Tilikauden aikana ei ole tehty sijoituskiinteistöjen hankintoja eikä myyntejä.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 882,2 miljoonaa euroa (438,3).

Tilikauden lopussa osuuspankillä oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 323,7 miljoonaa euroa (323,7).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
milj. €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	2 256,9	2 005,8	12,5
Sijoittamistilit	978,0	926,5	5,6
Valuuttatalletukset	13,2	9,4	41,1
Yhteensä	3 250,0	2 943,5	10,4
Muut velat	0,1	0,1	-22,3
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	3 250,1	2 943,6	10,4

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, kasvoivat 1 120,0 miljoonaan euroon (808,7).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Tampereen Seudun Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 3,0 prosenttia 402,3 miljoonaan euroon (390,4).

Osuuspääoma

Osuuspääoma pieneni 0,8 prosenttia 213,4 miljoonaan euroon (215,0). Omistaja-asiakkailla oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 11,4 miljoonaa euroa (11,2) ja Tuotto-osuuksiin 202,0 miljoonaa euroa (203,8). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 22,5 miljoonaa euroa (17,9) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 0,3 miljoonaa euroa (0,3).

Osuuspankki maksaa Tuotto-osuuksille vuodelta 2019 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 6 623 109,08 euroa. Tuotto-osuuksien koron maksu vuodelta 2019 viivästettiin poikkeuksellisesti vuodelle 2021 valvojan ohjeistuksen mukaisesti. Jäsenosuosuuspääomalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 110 561 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuus ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 2 019 598 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Käyvän arvon rahasto oli tilikauden lopussa 14,2 miljoonaa euroa (11,3). Käyvän arvon rahastoon on kirjattu koronvaihtosopimusten arvostustulos.

Veroperusteiset varaukset

Luottotappiovarausta kasvatettiin 12,8 miljoonaa euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	402,3	390,4
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	132,9	122,7
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-14,6	-11,7
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	520,7	501,5
Tilintarkastamaton tilikauden voitto	0	-17,6
Suunniteltu voitonjako	-6,4	0
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-8,6	-8,8
Aineettomat hyödykkeet	-	-
ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	-11,2	-11,0
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	494,5	464,1
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	494,5	464,1
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot ylijäämä	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	-	-
Omat varat yhteensä	494,5	464,1

* pl. mahdollinen arvonorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat.

Kokonaisriski		
milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	15,1	17,3
Vähittäissaamiset	0,0	0,0
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,3	0
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	835,3	810,2
Yritysvastuut – pk-yritykset	577,6	553,9
Yritysvastuut - Muut	257,6	256,3
Vähittäissaamiset ²⁾	411,9	285,1
Kiinteistövakuudelliset	366,4	257,6
Muut vähittäisvastuut	45,5	27,5
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	-	-
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	3,4	4,8
Muut erät	372,2	372,3
Luottoriski yhteensä	1 638,3	1 489,7
Markkinariski	-	-
Operatiivinen riski	128,8	125,4
Yhteensä	1 767,2	1 615,2

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRBAn perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	28,0	28,7
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	28,0	28,7
Vakavaraisuussuhde	28,0	28,7
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	18,3*	19,5

*Syyskuussa 2020

Pääomavaateet		
milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omat varat	494,5	464,1
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	185,6	169,6
Omien varojen ylijäämä	309,0	294,5

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Osuuspankki on ottanut käyttöönsä maksukyvyttömyyden uuden määritelmän vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Käyttöönottoon liittyvän EKP:n luvan ja muiden EKP:n päätösten sisältämät riskipainokertoimet kasvattivat kokonaisriskin määrää vähittäis- ja yritys vastuissa ja heikensivät myös vakavaraisuutta. Viimeisellä vuosineljänneksellä OP Ryhmä sai EKP:lta päivitetyn IRBA-päätöksen. EKP:n päätös nosti vähittäisvastuiden riskipainoja osuuspankissa. Päätös oli aiemmin voimassa vain OP Ryhmän tasolla.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Osuuspankin konserni

Osuuspankin konsernin liikevoitto laski 6,3 prosenttia ja oli 31,0 miljoonaa euroa (33,1). Konsernin tase oli tilikauden lopussa 4 996,0 miljoonaa euroa (4 334,2).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1) oli 26,4 prosenttia (26,9). Konsernin vakavaraisuussuhde oli 26,4 prosenttia (26,9). Ydinpääoma (CET1) oli yhteensä 468,2 miljoonaa euroa (447,2), ja omat varat yhteensä 468,2 miljoonaa euroa (447,2). Konsernin kokonaisriski oli 1 770,8 miljoonaa euroa (1 659,6) ja omien varojen vähimmäismäärä 185,9 miljoonaa euroa (174,3).

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 5,4 prosenttia (5,9 ja 6,2), koko pääoman tuotto (ROA) 0,6 prosenttia (0,7 ja 0,8), omavaraisuusaste 10,6 prosenttia (11,7 ja 12,7) ja kulujen suhde tuottoihin 60,1 prosenttia (56,6 ja 57,0). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat tilikauden lopussa 137 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta eräänntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on eräänntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilanteen ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusäätelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2020	2019	2018
	Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,2	6,0
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,6	0,7	0,8
Omavaraisuusaste, %	10,7	11,8	12,8
Kulu-tuotto-suhde, %	59,7	55,4	55,8

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Omavaraisuusaste, %

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$

Kulu-tuotto-suhde, %

$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan OP Ryhmän strategiassa ja riskinoton periaatteissa sekä OP Ryhmän pankkitoiminnan riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa.

Hallitus huolehtii riskien hallinnasta ja riskienhallintajärjestelmien riittävydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. vakavaraisuustavoitteet ja varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoidokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskien määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2020 yhteensä 494,5 miljoonaa euroa.

Pankilla ei ole yhtään sellaista asiakaskokonaisuutta, jonka asiakasriski ylittäisi 10 prosenttia omista varoista.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaisuusmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvistä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankin keskeinen kiinteistöomaisuus koostuu pääosin omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä sekä osin sijoituskäytössä olevasta Hämeenkiven kiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuusriskit ja tietoturvariskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jokaisen OP Ryhmän yrityksen johto ja prosessien omistajat ovat vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden.

Operatiivisten riskien hallinnalla yritysten johto ja prosessien omistajat varmistavat, ettei riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

OP Ryhmässä liiketoiminta ja prosessien omistajat seuraavat säännöllisesti operatiivisten riskien tasoa ja kehitystä. OP Ryhmän yrityksissä operatiiviset riskit ja toteutuneet vahingot raportoidaan kokonaisuutena OP Ryhmän yritysten hallituksille vähintään kerran vuodessa sekä merkittävät esiin tulleet operatiiviset riskit ja riskitapahtumat mahdollisimman pian. Osana Keskusyhteisön Riskienhallinnan säännöllistä raportointia Riskienhallinta raportoi ryhmän ylimmälle johdolle sekä valvovalle viranomaiselle operatiivisten riskien riskiaseman sekä toteutuneiden riskitapahtumien aiheuttamat tappiot.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

Vuoden lopussa Tampereen Seudun Osuuspankilla oli pääkonttorin lisäksi 5 sivukonttoria. Pankkipalveluiden lisäksi osuuspankki tarjoaa tiloissaan Pohjola Vakuutuksen vakuutuspalveluita.

Sähköiset pankkipalvelut muodostavat merkittävän osan osuuspankin palvelutarjonnasta. Osuuspankkien henkilöasiakkaat pääsevät tekemään yleisimpiä pankki- ja vakuutuspalveluita koskevia ajanvarauksia op.fi-verkkopalvelussa. Henkilökohtaisen tapaamisen lisäksi ajanvarausjärjestelmän kautta on mahdollista varata aika myös puhelinneuvotteluun ja verkkoneuvotteluun.

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys kasvaa niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asioinnissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 1 605 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 110 561. Jäsenmäärän lisäys johtui hyvästä uusasiakashankinnasta sekä aktiivisesta jäsenhankinnasta vanhoille asiakkaille.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Vuoden päättyessä osuuspankin palveluksessa oli 265 henkilöä, mikä oli 20 vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Vakinaisen henkilöstön määrä oli 247. Eläkkeelle siirtyi vuoden aikana 4 henkilöä. Liikkeenluovutuksien yhteydessä siirtyi 12 henkilöä. Uusia henkilöitä otettiin palvelukseen 37.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Tampereen Seudun Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon sääntöjen mukaan kuuluu vähintään 40 ja enintään 60 edustajaa. Hallintoneuvosto päättää edustajien lukumäärän edustajiston toimikaudeksi. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 60.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei kuitenkaan ole osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva, osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana eikä keskusyhteisön tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tilinpäätöksen vahvistaminen
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokous pidettiin 18.5.2020.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 15,4. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyi vuonna 2021 uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Akaa

Harri Rantala, Akaa
Jukka Saari, Akaa

Hämeenkyrö

Ilkka Jyväsjärvi, Hämeenkyrö
Katariina Pylsy, Hämeenkyrö

Karkku/Sastamala

Juha Passi, Sastamala

Lempäälä

Hiikka Frigård, Lempäälä
Anita Haapasalmi, Lempäälä
Outi Koiranen, Lempäälä
Rauno Toikka, Lempäälä

Nokia

Matti Haapala, Nokia
Seppo Järvinen, Nokia
Raija Nurminen, Nokia
Kaisa Räsänen, Nokia
Mervi Veijola, Nokia

Pirkkala

Harri Aalto, Pirkkala
Eelis Laine, Pirkkala
Kari-Matti Romppanen, Pirkkala

Tampere

Riina Ahonen, Tampere (18.5.2020 asti)
 Lauri Erma, Tampere
 Camilla Halinoja, Tampere
 Pauli Halonen, Tampere
 Pertti Hjelm, Tampere
 Eija Huhtamo, Tampere
 Matti Höyssä, Tampere
 Susanna Ihanus, Tampere
 Matti Ilveskoski, Tampere
 Jyrki Lahtinen, Tampere
 Eija Kamppuri, Tampere
 Alpo Karila, Tampere (18.5.2020 alkaen)
 Antti Karjaluohto, Tampere (18.5.2020 asti)
 Mika Karvinen, Tampere
 Ulla-Maija Keskinen, Tampere
 Mari Kettunen, Tampere
 Kristiina Knuutila, Tampere
 Marianne Korpimaa, Tampere
 Matti Kuukankorpi, Tampere
 Tiina-Kaisa Kuuru, Tampere
 Karoliina Kähönen, Tampere
 Johanna Lahti, Tampere
 Lauri Lepistö, Tampere
 Jaakko Mustakallio, Tampere
 Helena Nieminen, Tampere
 Aleksis Nokso-Koivisto, Tampere
 Jyri Nuojua, Tampere
 Matti Oja, Tampere
 Heini Ojakangas, Kangasala
 Jukka Petäjä, Tampere
 Sakari Puisto, Tampere (18.5.2020 alkaen)
 Susanne Romström, Tampere
 Sari Tanus, Tampere
 Marika Valonen, Tampere
 Pekko Vehviläinen, Tampere
 Tero Virta, Tampere
 Miia-Hannele Vuori, Tampere
 Päivi Vuorinen-Vilén, Tampere
 Ari Wigelius, Tampere

Vesilahti

Eila Häihälä, Vesilahti

Ylöjärvi

Jussi-Pekka Ahonen, Ylöjärvi
 Mika Hiltunen, Ylöjärvi
 Pasi Kallio, Ylöjärvi
 Hannele Kyttälä-Koskinen, Ylöjärvi
 Katja Luojus, Ylöjärvi

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja

Janne Ruohonen (2019–2022), kauppatieteiden tohtori, professori, Tampere*

Varapuheenjohtaja

Tiina Holopainen (2020–2023), tradenomi, eMBA, toimitusjohtaja, Ylöjärvi*

Muut jäsenet

Riina Ahonen (2020–2023), kasvatust. kand., yrittäjä, Tampere (18.5.2020 alkaen)

Jari Alanen (2018–2021), KTM, johtaja, Tampere*

Kaisu Avotie (2018–2021), hortonomi AMK, toimitusjohtaja, Kangasala

Matti Hirvonen (2019–2022), insinööri AMK, erikoisasiantuntija, Tampere

Saila Kallioinen (2020–2023), tekniikan lisensiaatti, kehittämisspäällikkö, Akaa

Antti Karjaluohto (2020–2023), KTM, HTM, johtaja, Tampere (18.5.2020 alkaen)

Pauli Kiviniemi (2017–2020), yrittäjä, Ylöjärvi (18.5.2020 asti)

Jaana Koivisto (2017–2020), terveydenhoitaja AMK, terveydenhoitaja, Nokia (18.5.2020 asti)

Päivi Koppanen (2017–2020), MMM, lehtori, Tampere (18.5.2020 asti)

Auli Korhonen (2019–2022), YTM, elinkeinopoliittinen asiantuntija, Tampere

Jyrki Koskinen (2020–2023), insinööri, toiminnanjohtaja, Tampere

Jussi Kuortti (2020–2023), insinööri, toimitusjohtaja, Tampere

Nina Lehtinen (2020–2023), FM, HTM, KTM, MBA, sivistysjohtaja, Lempäälä (18.5.2020 alkaen)

Sari Lehmissaari (2018–2021), merkonomi, yrittäjä, Nokia

Kati Malmi (2020–2023), YTM, johtava nuorisotyönohjaaja, Tampere**

Päivi Mattila-Wiro (2019–2022), KTT, YTL, MMM, neuvotteleva virkamies, Ylöjärvi*

Raija Moilanen (2019–2022), sairaanhoitaja, eläkeläinen, Tampere

Henry Moisio (2020–2023), sosionomi, elinkeinopäällikkö, Nokia

Sinikka Niemi (2017–2020), siistijä, Nokia (18.5.2020 asti)

Raimo Nieminen (2018–2021), sosionomi, pääluottamusmies, Tampere

Sami Palola (2018–2021), insinööri, liiketoimintajohtaja, Pirkkala

Hanna Puro (2017–2020), FM, toimitusjohtaja, Tampere (18.5.2020 asti)

Tarja Soukko (2019–2022), YTM, eMBA, johtava hoitaja, Hämeenkyrö

Antti Teivaala (2018–2021), maanviljelijä, Tampere**

Antti Veko (2019–2022), lukkoseppä, TV-asentaja, Sastamala

Harri Viljanen (2018–2021), kauppateknikko, aluejohtaja, Tampere*

* Hallintoneuvoston valmistelujaoksen jäsen 8.6.2020 alkaen

** Hallintoneuvoston valmistelujaoksen jäsen 8.6.2020 asti

Hallitus

Puheenjohtaja

Markku Sotarauta, s. 1963, hallintotieteiden tohtori, professori, Ylöjärvi

Tampereen Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 12.11.2013–, hallituksen varapuheenjohtaja

19.12.2017–27.11.2018, hallituksen puheenjohtaja 18.12.2018–

Keskeinen työkokemus: aluetieteen professori Tampereen yliopiston johtamisen ja talouden tiedekunta

1998–, johtaja Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulu 2011–2013, kauppa- ja hallintotieteiden

tiedekunnan dekaani Tampereen yliopisto 2009–2010 ja yhdyskuntatieteiden laitoksen johtaja

Tampereen yliopisto 2008–2009

Keskeiset luottamustehtävät: Tulevaisuudentutkimuksen Verkostoakatemian puheenjohtaja, OP

Osuuskunnan hallintoneuvoston jäsen 2018–, varapuheenjohtaja 1.1.2020–

Varapuheenjohtaja

Riitta Varpe, s. 1955, DI, tekniikan lisensiaatti, eMBA, HHJ PJ, Tampere

Tampereen Seudun Osuuspankin hallitus, varapj 9.5.2018–

Keskeinen työkokemus: toimitusjohtaja Palta ry -2018, ylijohdaja Pirkanmaan ELY-keskus -2011, ylijohdaja Pirkanmaan TE-keskus -2010, päällikkö Tekes Brysselin toimisto -2009, elinkeinojohtaja ja johtoryhmän jäsen Tampereen kaupunki -1997, esimies- ja johtotehtävät Tampella konserni 1979–1993
Keskeiset luottamustehtävät: Expotec Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Tampereen Messut Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Grönlund Palvelut Oy:n hallituksen jäsen, Tampereen Sähkölaitos Oy:n hallituksen jäsen

Muut jäsenet

Sauli-Kristian Brander, s. 1973, Mti AMK, eMBA, metsäjohtaja, Kangasala

Tampereen Seudun Osuuspankin hallitus 26.11.2019–

Keskeinen työkokemus: metsäjohtaja, puunhankinnan johtaja Suomi, Baltia, Venäjä, UPM-Kymmene Oyj 2015–, metsäliiketoiminnan johtaja Suomi ja UPM Tilhill Ltd.UK 2010–2015, metsätalouspäällikkö UPM 2003–2010, hankintaesimies UPM 1998–2003.

Keskeiset luottamustoimet: Metsäteollisuus ry:n metsävaliokunnan puheenjohtaja, Suomen metsäsäätiön hallituksen puheenjohtaja ja MTK Pirkanmaan toiminnantarkastaja

Reija Linnamaa, s. 1971, hallintotieteiden tohtori, strategiajohtaja, Valkeakoski

Tampereen Seudun Osuuspankin hallitus 27.11.2018–

Keskeinen työkokemus: strategiajohtaja Tampereen kaupunki 2012–, kehityspäällikkö ja strategiapäällikkö Tampereen kaupunki 2006–2012, konsultti, johtava konsultti ja KUNTA-tulosryhmän päällikkö HAUS kehittämiskeskus Oy 2002–2006, tutkija ja erikoistutkija Tampereen yliopisto, Alueellisen kehittämisen tutkimusyksikkö Sente 1.1.1998–31.1.2002, tutkija Tampereen yliopisto, Aluetieteen ja ympäristöpolitiikan laitos 1995–

Keskeiset luottamustoimet: Kustaa Hiekan säätiön hallituksen jäsen

Tero Tuominiemi, s. 1976, varatuomari, KTM, eMBA, johtaja, Tampere

Tampereen Seudun Osuuspankin hallitus 27.11.2018–

Keskeinen työkokemus: johtaja, laatu, vastuullisuus ja lakiasiat 1.2.2019–, henkilöstö- ja hallintojohtaja Saarioinen Oy 1.10.2010–31.1.2019, lakimies Saarioinen Oy 14.8.2006–30.9.2010, konsernilakimies Puolustusvoimien Materiaalilaitoksen Esikunta, Tampere 1.6.2005–13.8.2006, avustava lakimies Asianajotoimisto Aminoff & Weissenberg Oy 1.8.2003–31.5.2005, notaari Tampereen käräjäoikeus 1.5.2002–30.4.2003

Keskeiset luottamustoimet: Kinnalan Taimisto Oy:n hallituksen jäsen

Jani Vilpponen, s. 1968, varatuomari, eMBA, toimitusjohtaja, Ylöjärvi

Tampereen Seudun Osuuspankin hallitus 1.9.2019–

Keskeinen työkokemus: toimitusjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 1.9.2019–, varatoimitusjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 2011–30.8.2019, sijoitusjohtaja, myyntijohtaja sekä konttorinjohtaja Merita/Nordea Tampere ja Helsinki 1995–2010

Keskeiset luottamustehtävät: OP Koti Pirkanmaa Oy LKV:n hallituksen puheenjohtaja, Pohjola Vakuutus Oy:n hallituksen jäsen, Veronmaksajien Tampereen paikallisyhdistyksen johtokunnan jäsen, Tampereen kauppakamarin hallituksen jäsen. Tampereen kauppakamarin finanssivaliokunnan jäsen, Varalan Säätiön hallituksen jäsen

Toimitusjohtaja

Jani Vilpponen, s. 1968, varatuomari, eMBA

Tampereen Seudun Osuuspankin palvelukseen vuonna 2011, toimitusjohtajaksi 1.9.2019

Keskeinen työkokemus: varatoimitusjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 2011–30.8.2019,

sijoitusjohtaja, myyntijohtaja sekä konttorinjohtaja Merita/Nordea Tampere ja Helsinki 1995–2010

Keskeiset luottamustehtävät: OP Koti Pirkanmaa Oy LKV:n hallituksen puheenjohtaja, Pohjola Vakuutus Oy:n hallituksen jäsen, Veronmaksajien Tampereen paikallisyhdistyksen johtokunnan jäsen, Tampereen kauppakamarin hallituksen jäsen. Tampereen kauppakamarin finanssivaliokunnan jäsen, Varalan Säätiön hallituksen jäsen

Johtoryhmän kokoonpano

Jani Vilpponen, s. 1968, varatuomari, eMBA

Tampereen Seudun Osuuspankin palvelukseen vuonna 2011, johtoryhmään vuonna 2011

Keskeinen työkokemus: toimitusjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 1.9.2019–, varatoimitusjohtaja

Tampereen Seudun Osuuspankki 2011–30.8.2019, sijoitusjohtaja, myyntijohtaja sekä konttorinjohtaja

Merita/Nordea Tampere ja Helsinki 1995–2010

Keskeiset luottamustehtävät: OP Koti Pirkanmaa Oy LKV:n hallituksen puheenjohtaja, Pohjola Vakuutus

Oy:n hallituksen jäsen, Veronmaksajien Tampereen paikallisyhdistyksen johtokunnan jäsen, Tampereen

kauppakamarin hallituksen jäsen. Tampereen kauppakamarin finanssivaliokunnan jäsen, Varalan Säätiön hallituksen jäsen

Jani Eenola, s. 1979, KTM, EMBA

Tampereen Seudun Osuuspankin palvelukseen vuonna 2020, johtoryhmään vuonna 2020

Keskeinen työkokemus: pankinjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 1.5.2020–, toimitusjohtaja

Kalannin Säästöpankki 2018–2020, varatoimitusjohtaja Aito Säästöpankin 2010–2018

Keskeiset luottamustehtävät: –

Kari Lepistö, s. 1963, varatuomari, oikeustieteen kandidaatti, eMBA

Tampereen Seudun Osuuspankin palvelukseen vuonna 2008, johtoryhmään vuonna 2008,

toimitusjohtajan sijainen 27.11.2019 alkaen

Keskeinen työkokemus: pankinjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 2008–, varatoimitusjohtaja

Sähköpeko Oy 2007–2008, toimitusjohtaja Sähköpeko Oy 2008, johtotehtävissä SYP/Merita/Nordea

1990–2007

Keskeiset luottamustehtävät: OP Koti Pirkanmaa Oy LKV:n hallituksen jäsen, Kauppaneuvos Kalle Kaiharin

säätiön hallituksen jäsen, Antti ja Airi Soljan säätiön hallituksen jäsen, Aarre M. Mattisen säätiön

hallituksen jäsen, lääkintöneuvos G. R. Idmanin ja ministeri K. G. Idmanin säätiön hallituksen

varapuheenjohtaja

Sari Pelli, s. 1976, kasvatustieteiden maisteri

Tampereen Seudun Osuuspankin palveluksessa 2012–12.1.2020, johtoryhmän jäsen 2012–12.1.2020

Keskeinen työkokemus: henkilöstöjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 2012–12.1.2020, Nokia Oyj

Site HR Manager 2011–2012, Senior HR Consultant/HR Manager 2004–2011, HR/HRD Specialist 2000–

2003

Keskeiset luottamustehtävät: Tampereen kauppakamarin osaamis- ja työelämävaliokunnan jäsen

Tiina Sahamies, s. 1959, varatuomari

Tampereen Seudun Osuuspankin palvelukseen vuonna 1999, johtoryhmään vuonna 2015

Keskeinen työkokemus: riskienhallintajohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 2011–,

riskienhallintapäällikkö Tampereen Seudun Osuuspankki 2007–2011, lakimies- ja esimiestehtävissä

Tampereen Seudun Osuuspankissa 1999–2007, lakimiestehtävissä Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:ssä

1994–1999, Tampereen Aluesäästöpankissa ja Suomen Säästöpankki SSP Oy:ssä 1984–1994

Keskeiset luottamustehtävät: Tampereen kauppakamarin laki- ja verovaliokunnan jäsen, Suomen Youth

For Understanding ry:n hallituksen varapuheenjohtaja

Tarja Sara, 1974, YTM

Tampereen Seudun Osuuspankin palvelukseen vuonna 2017, johtoryhmään vuonna 2020

Keskeinen työkokemus: johtaja, ihmiset, kulttuuri, vastuullisuus, viestintä ja markkinointi Tampereen Seudun Osuuspankki 2020–, markkinointi- ja viestintäpäällikkö Tampereen Seudun Osuuspankki 2017–2019, Suomen toimintojen viestintäpäällikkö Ovako Imatra Oy Ab 2015–2017, viestintä- ja koulutuspäällikkö (Nordics) Pilkington Automotive Finland Oy 2011–2015, viestintäpäällikkö Pilkington Automotive Finland Oy 2007–2011, viestintäpäällikkö Nokia Oyj 2005–2007, viestintäspesialisti Nokia Oyj 2000–2005, suunnittelu- ja ryhmäsihteeri Nuorsuomalaisten eduskuntaryhmä 1998–1999
Keskeiset luottamustehtävät: Tampere tunnetuksi ry:n hallituksen jäsen

Kirsi Välimäki, s. 1965, Ylempi Ammattikorkeakoulututkinto (MBA)

Tampereen Seudun Osuuspankin palvelukseen vuonna 2000, johtoryhmään vuonna 2018

Keskeinen työkokemus: pankinjohtaja Tampereen Seudun Osuuspankki 2000–, konttorinjohtaja Suomen Posti Oy 1991–2000

Keskeiset luottamustehtävät: OP Koti Pirkanmaa Oy LKV:n hallituksen jäsen, Tampereen kauppakamarin kaupanvaliokunnan jäsen

Tilintarkastajat

Tilintarkastusyhteisö Moore Rewinet Oy 18.5.2020 asti, jossa päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Jari Paloniemi

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab 18.5.2020 alkaen, jossa päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Matti Paananen

Muu tarkastustoiminta

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus, joka suorittaa sisäisen tarkastuksen kaikissa OP Ryhmän yhteisöissä. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmennus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa OP Ryhmälle ja parantaa sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita (Internal Audit Charter) ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).

Sisäistä tarkastusta on suoritettu osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankeihin kohdistuvaa tarkastusta. Tarkastukset on priorisoitu ja kohdennettu riskiperusteisesti huomioiden OP Ryhmän strategiset tavoitteet, sääntely- ja viranomaisvaatimukset sekä Sisäisen tarkastuksen painopistealueet. Tarkastukset painottuivat eri liiketoiminta- ja tukiprosessien, ulkoistettujen toimintojen ja toiminnan kehittämisen, riskien ja sääntelyn noudattamisen hallinnan sekä kontrollien ja muun sisäisen valvonnan riittävyyden ja toimivuuden arviointiin.

Tulevaisuuden näkymät

Covid-19-virustartunnat lisääntyivät syksyllä useimmissa maissa. Tämän seurauksena kesällä alkanut talouden elpyminen kangerteli, mutta vaikutukset talouteen olivat vuoden lopulla aiempaa vähäisempiä ja kohdistuivat palvelusektoriin. Talouden elpyminen jatkuu koronapandemian talttumisen mahdollistamassa tahdissa. Rahoitusmarkkinoilla odotukset ovat myönteisiä. Keskuspankkien politiikka rauhoittaa markkinoita, ja pitää korot matalina. Koronapandemia pitää kuitenkin yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä.

Pirkanmaan talouskasvu toipuu hitaasti, mutta muuta maata nopeammin koronapandemian aiheuttaman laskun jälkeen. Isot valmistuvat investoinnit Kansiareena ja raitiotie otetaan käyttöön ja ne lisäävät edelleen kaupungin vetovoimaan. Koronarokotusten kattavuuden kasvaessa ja epidemian hellittäessä myös matkailu- ja tapahtuma-ala toipuminen alkaa. Tampereen kaupunki kasvaa edelleen voimakkaasti ja kasvu säteilee myös naapurikuntiin. Rakentamisen aktiviteetti säilyy edelleen korkealla tasolla, vaikka hieman laskeekin aikaisemmasta. Korkea muuttovoitto ja asumisen tarpeiden muutos pitää asuntokaupan aktiivisena. Säästämisen ja sijoittamisen palveluiden kysyntä jatkaa kasvuaan ja vastuullista sijoitusstrategiaa noudattavat rahastot ja vaihtoehtoiset sijoitustuotteet kiinnostavat asiakkaita entistä enemmän.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Konsernin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) 31.12.2020 olivat 169 124 646,28 euroa. Osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 173 881 106,35 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 17 198 842,32 euroa.

Tilikauden voitto (taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 6 355 323,38 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 10 843 518,94 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä. Koronmaksun ajankohta määräytyy EKP:n voitonjakoa koskevien suositusten mukaisesti.

31.12.2020

31.12.2019

TULOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	40 627 939,48	39 644 036,49
KORKOKULUT	-1 066 324,16	-1 944 441,77
KORKOKATE	39 561 615,32	37 699 594,72
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIIJOITUKSISTA	14 671 943,00	14 697 113,84
<i>Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä</i>	<i>500 000,00</i>	<i>500 000,00</i>
<i>Omistusyhteisyrityksissä</i>		
<i>Muista yrityksistä</i>	14 171 943,00	14 197 113,84
PALKKIOTUOTOT	25 207 277,56	27 568 545,62
PALKKIOKULUT	-2 043 736,06	-3 160 384,00
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	-8 020,11	202 095,79
<i>Arvopaperikaupan nettotuotot</i>	<i>-8 021,91</i>	<i>201 961,95</i>
<i>Valuuttatoiminnan nettotuotot</i>	<i>1,80</i>	<i>133,84</i>
KÄYPÄÄN ARVOON KÄYVÄN ARVON RAHASTON KAUTTA KIRJATTUJEN RAHOITUSVAROJEN NETTOTUOTOT		
SIIJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	2 272 183,04	1 591 836,77
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	824 931,07	1 249 204,75
HALLINTOKULUT	-39 097 694,29	-37 878 808,07
Henkilöstökulut	-15 344 790,32	-14 732 849,37
<i>Palkat ja palkkiot</i>	<i>-11 311 961,14</i>	<i>-12 746 512,30</i>
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>-2 335 978,84</i>	<i>-1 986 337,07</i>
Eläkekulut	-1 886 841,46	-1 628 527,34
Muut henkilösivukulut	-474 202,82	-357 809,73
Muut hallintokulut	-23 752 903,97	-23 145 958,70
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-1 916 396,66	-2 219 486,92
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-7 336 401,42	-5 069 717,18
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON KIRJATUISTA R/	-1 132 973,81	-1 608 839,68
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA		
LIIEVOITTO (-TAPPIO)	31 002 727,64	33 071 155,64
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	0,00	0,00
TULOVEROT	-3 037 192,41	-3 815 580,54
<i>Tilikauden verot</i>	<i>-510 132,12</i>	<i>-525 071,42</i>
<i>Aikaisempien tilikausien verot</i>	<i>7 644,45</i>	<i>10 339,61</i>
<i>Laskennallinen vero</i>	<i>-2 534 704,74</i>	<i>-3 300 848,73</i>
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	27 965 535,23	29 255 575,10
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA		
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	27 965 535,23	29 255 575,10

31.12.2020

31.12.2019

TASE

VASTAAVAA

KÄTEISET VARAT	982 570,58	1 309 799,56
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	882 173 015,62	438 343 199,24
<i>Vaadittaessa maksettavat</i>	129 631 885,85	9 381 854,59
<i>Muut</i>	752 541 129,77	428 961 344,65
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	3 671 155 112,01	3 453 183 635,72
<i>Muut</i>	3 671 155 112,01	3 453 183 635,72
SAAMISTODISTUKSET	29 999 308,17	29 999 309,79
<i>Julkisyhteisöiltä</i>		
<i>Muilta</i>	29 999 308,17	29 999 309,79
OSAKKEET JA OSUUDET	325 486 768,46	325 490 407,78
OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEISYRITYKSISSÄ		
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	339 482,01	339 482,01
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	17 758 530,08	14 080 527,80
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	58 417 403,57	60 440 827,94
<i>Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet</i>	29 721 281,29	30 706 724,10
<i>Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet</i>	24 882 721,54	25 421 097,93
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	3 813 400,74	4 313 005,91
OSAKE-, SIOITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET		
MUUT VARAT	3 328 576,46	3 509 300,11
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	6 335 234,70	7 456 329,94
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 995 976 001,66	4 334 152 819,89

31.12.2020

31.12.2019

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	4 465 461 936,76	3 826 296 082,47
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	1 120 038 384,83	808 708 201,95
Luottolaitoksille	1 120 038 384,83	808 708 201,95
<i>Vaadittaessa maksettavat</i>	38 384,83	55 708 201,95
<i>Muut</i>	1 120 000 000,00	753 000 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	3 249 791 422,54	2 943 335 228,36
Talletukset	3 249 721 202,05	2 943 244 834,06
<i>Vaadittaessa maksettavat</i>	3 208 719 620,13	2 905 528 392,03
<i>Muut</i>	41 001 581,92	37 716 442,03
Muut velat	70 220,49	90 394,30
<i>Vaadittaessa maksettavat</i>	355,22	3 846,82
<i>Muut</i>	69 865,27	86 547,48
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	22 198 203,42	17 666 956,87
MUUT VELAT	19 504 754,20	6 431 859,23
<i>Muut velat</i>	19 041 127,19	5 851 265,16
<i>Pakolliset varaukset</i>	463 627,01	580 594,07
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	16 606 285,93	16 101 255,72
<i>Muut</i>		
LASKENNALLISET VEROVELAT	37 322 885,84	34 052 580,34
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	530 514 064,90	507 856 737,43
Osake- ja osuuspääoma	213 352 600,00	214 980 100,00
<i>Osakepääoma</i>	0,00	0,00
<i>Jäsenosuudet</i>	11 392 800,00	11 219 900,00
<i>Lisäosuudet</i>		
<i>Tuotto-osuudet</i>	201 959 800,00	203 760 200,00
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	15 038 579,14	12 096 177,82
Vararahasto	831 755,08	831 755,08
Käyvän arvon rahasto	14 206 824,06	11 264 422,24
<i>Rahavirran suojausrahasto</i>	17 758 530,09	14 080 527,81
<i>Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta</i>	-3 551 706,03	-2 816 105,57
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,50
Muut rahastot		
Vapaat rahastot	2 555 334,70	2 555 334,70
<i>Muut rahastot</i>	2 555 334,70	2 555 334,70
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	271 602 015,83	248 969 549,81
Tilikauden voitto tai tappio	27 965 535,23	29 255 575,10
<i>Vähemmistön osuus pääomasta</i>		
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 995 976 001,66	4 334 152 819,90
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET	131 548 001,86	107 892 664,99
Takaukset ja pantit	131 548 001,86	107 892 664,99
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET	471 898 870,57	435 629 486,61
Muut	471 898 870,57	435 629 486,61
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	603 446 872,43	543 522 151,60

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Korkotuotot	40 928 805,19	39 856 861,90
Korkokulut	1 042 937,02	1 915 333,52
KORKOKATE	39 885 868,17	37 941 528,38
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	14 671 943,00	14 697 113,84
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	500 000,00	500 000,00
Muista yrityksistä	14 171 943,00	14 197 113,84
Palkkiotuotot	25 207 277,56	27 568 575,62
Palkkiokulut	2 043 078,71	3 160 323,10
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-8 020,11	202 095,79
Arvopaperikaupan nettotuotot	-8 021,91	201 961,95
Valuuttatoiminnan nettotuotot	1,80	133,84
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	320 166,06	1 466 797,98
Liiketoiminnan muut tuotot	744 352,48	1 183 266,46
Hallintokulut	39 097 694,29	37 878 808,07
Henkilöstökulut	15 344 790,32	14 732 849,37
Palkat ja palkkiot	13 008 811,48	12 746 512,30
Henkilösivukulut	2 335 978,84	1 986 337,07
Eläkekulut	1 886 841,46	1 628 527,34
Muut henkilösivukulut	449 137,38	357 809,73
Muut hallintokulut	23 752 903,97	23 145 958,70
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	425 761,40	701 926,89
Liiketoiminnan muut kulut	7 480 018,42	5 657 343,63
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusvaroista	1 132 973,81	1 608 839,68
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	30 642 060,53	34 052 136,70
Tilinpäätössiirrot	12 800 000,00	15 600 000,00
Tuloverot	643 218,21	825 490,69
Tilikauden verot	510 132,12	525 071,42
Aikaisempien tilikausien verot	-7 644,45	-10 339,61
Laskennallinen vero	140 730,54	310 758,88
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	17 198 842,32	17 626 646,01
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	17 198 842,32	17 626 646,01

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Käteiset varat	982 570,58	1 309 799,56
Saamiset luottolaitoksilta	882 173 015,62	438 343 199,24
Vaadittaessa maksettavat	129 631 885,85	9 381 854,59
Muut	752 541 129,77	428 961 344,65
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 683 010 880,26	3 467 003 356,02
Muut	3 683 010 880,26	3 467 003 356,02
Saamistodistukset	29 999 308,17	29 999 309,79
Muilta	29 999 308,17	29 999 309,79
Osakkeet ja osuudet	325 486 768,46	325 490 407,78
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	339 482,01	339 482,01
Johdannaissopimukset	17 758 530,08	14 080 527,80
Aineelliset hyödykkeet	48 542 514,39	48 622 759,91
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	15 973 900,64	16 350 636,78
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	31 496 050,63	31 245 259,64
Muut aineelliset hyödykkeet	1 072 563,12	1 026 863,49
Muut varat	3 328 576,46	3 509 300,11
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	6 260 530,60	7 355 756,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 997 882 176,63	4 336 053 899,10
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	1 120 038 384,83	808 708 201,95
Luottolaitoksille	1 120 038 384,83	808 708 201,95
Vaadittaessa maksettavat	38 384,83	55 708 201,95
Muut	1 120 000 000,00	753 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 250 092 758,65	2 943 588 494,26
Talletukset	3 250 022 538,16	2 943 498 099,96
Vaadittaessa maksettavat	3 209 020 956,24	2 905 781 657,93
Muut	41 001 581,92	37 716 442,03
Muut velat	70 220,49	90 394,30
Vaadittaessa maksettavat	355,22	3 846,82
Muut	69 865,27	86 547,48
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	22 198 203,42	17 666 956,87
Muut velat	17 319 437,15	3 886 589,42
Muut velat	16 652 810,14	3 018 995,35
Pakolliset varaukset	666 627,01	867 594,07
Siirtovelat ja saadut ennakot	16 509 194,65	16 046 424,73
Laskennalliset verovelat	3 216 498,09	2 340 167,09
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 429 374 476,79	3 792 236 834,32
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	166 185 374,35	153 385 374,35
Verotusperusteiset varaukset	166 185 374,35	153 385 374,35
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	213 352 700,00	214 980 200,00
Jäsenosuudet	11 392 900,00	11 220 000,00
Tuotto-osuudet	201 959 800,00	203 760 200,00
Muut sidotut rahastot	15 038 579,14	12 096 177,32
Vararahasto	831 755,08	831 755,08
Käyvän arvon rahasto	14 206 824,06	11 264 422,24
Vapaat rahastot	2 555 334,70	2 555 334,70
Muut rahastot	2 555 334,70	2 555 334,70
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	154 176 869,33	143 173 332,40
Tilikauden voitto (tappio)	17 198 842,32	17 626 646,01
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	402 322 325,49	390 431 690,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 997 882 176,63	4 336 053 899,10
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	131 548 001,86	107 892 664,99
Takaukset ja pantit	131 548 001,86	107 892 664,99
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	471 898 870,57	435 629 486,61
Muut	471 898 870,57	435 629 486,61
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	603 446 872,43	543 522 151,60

Tampereen Seudun Op konserni Konsernin Rahoituslaskelma

€	2020	2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	27 965 535,23	29 255 575,10
Oikaisut kauden tulokseen	-7 971 853,37	-5 344 930,43
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-538 546 150,23	-493 641 015,67
Saamiset luottolaitoksilta	-323 579 785,12	-102 083 908,62
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Saamiset asiakkailta	-214 404 880,20	-429 760 503,33
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	0,00	0,00
Sijoitusomaisuus	-792 260,62	40 310 027,63
Muut varat	230 775,71	-2 106 631,35
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	625 237 475,06	471 776 395,39
Velat luottolaitoksille	311 330 182,88	255 902 864,54
Johdannaissopimukset	100 171,45	0,00
Velat asiakkaille	306 456 194,18	216 755 626,20
Vakuutusvelka	0,00	0,00
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	0,00	0,00
Varaukset ja muut velat	7 350 926,55	-882 095,35
Maksetut tuloverot	568 555,51	-186 033,71
Saadut osingot	14 671 943,00	14 697 113,84
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	121 925 505,20	16 557 104,52
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-779 240,16	-1 322 666,08
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	21 350,00	31 660,00
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	-757 890,16	-1 291 006,08
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	7 256 000,00	698 200,00
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-8 883 500,00	-9 941 350,00
Osingot ja osuuspääoman korot	0,00	-6 420 330,53
Vuokrasopimusvelat	-648 589,60	0,00
Muut oman pääoman erien lisäykset	1 031 276,84	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 244 812,76	-15 663 480,53
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	119 922 802,28	-397 395,96

Rahavarat tilikauden alussa	10 691 654,15	11 089 050,11
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	-13,87
Rahavarat tilikauden lopussa	130 614 456,43	10 691 654,15

Saadut korot	38 955 711,27	38 595 949,30
Maksetut korot	-1 115 138,75	1 711 519,94

Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut

Erät, joihin ei liittyy maksutapahtumaa ja muut oikaisut

Saamisten arvonalentumiset	1 169 518,25	1 659 966,91
Vakuutusteknisten erien muutokset	0,00	0,00
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	3 639,32	-200 393,35
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot*	2 714 530,17	3 030 983,08
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot**	3 037 192,41	0,00
Muut	-14 896 733,52	-9 835 487,07

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	-7 971 853,37	-5 344 930,43

Rahavarat

Käteiset varat	982 570,58	1 309 799,56
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	129 631 885,85	9 381 854,59
Yhteensä	130 614 456,43	10 691 654,15

* Vertailutilikauden luku sisältää myös tilinpäätössiirtojen muutoksen.

** Vertailutilikaudella esitetty rivillä Muut.

Tampereen Seudun Op Rahoituslaskelma

€	2020	2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	17 198 842,32	17 626 646,01
Oikaisut kauden tulokseen	1 315 015,71	4 906 856,35
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-536 608 067,14	-492 794 519,88
Saamiset luottolaitoksilta	-323 579 785,12	-102 083 908,62
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Saamiset asiakkailta	-212 440 928,15	-427 794 344,60
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	0,00	0,00
Sijoitusomaisuus	-792 260,62	39 181 636,18
Muut varat	204 906,75	-2 097 902,84
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	625 126 264,90	472 359 010,42
Velat luottolaitoksille	311 330 182,88	255 902 864,54
Johdannaissopimukset	100 171,45	0,00
Velat asiakkaille	306 504 264,39	216 119 815,60
Vakuutusvelka	0,00	0,00
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	0,00	0,00
Varaukset ja muut velat	7 191 646,18	336 330,28
Maksetut tuloverot	568 555,51	-186 033,71
Saadut osingot	14 671 943,00	14 697 113,84
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	122 272 554,30	16 609 073,03
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-743 602,02	-1 374 634,59
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	21 350,00	31 660,00
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	-722 252,02	-1 342 974,59
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	7 256 000,00	698 200,00
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-8 883 500,00	-9 941 350,00
Osingot ja osuuspääoman korot	0,00	-6 420 330,53
Vuokrasopimusvelat	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 627 500,00	-15 663 480,53
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	119 922 802,28	-397 395,96

Rahavarat tilikauden alussa	10 691 654,15	11 089 050,11
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	-13,87
Rahavarat tilikauden lopussa	130 614 456,43	10 691 654,15

Saadut korot	39 256 576,98	38 808 774,70
Maksetut korot	-1 091 751,61	1 711 478,86

Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut

Erät, joihin ei liittyy maksutapahtumaa ja muut oikaisut

Saamisten arvonalentumiset	1 169 518,25	1 659 966,91
Vakuutusteknisten erien muutokset	0,00	0,00
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	3 639,32	-200 393,35
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot*	1 594 761,40	16 301 926,89
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot**	643 218,21	0,00
Muut	-2 096 121,47	-12 854 644,10

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	1 315 015,71	4 906 856,35

Rahavarat

Käteiset varat	982 570,58	1 309 799,56
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	129 631 885,85	9 381 854,59
Yhteensä	130 614 456,43	10 691 654,15

* Vertailutilikauden luku sisältää myös tilinpäätössiirtojen muutoksen.

** Vertailutilikaudella esitetty rivillä Muut.

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuusmaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510, Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolaian ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaateissa lueteltuja eriä.

1.4 YHDISTELYPERIAATTEET

1.4.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyrietykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20 – 50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyrietykset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyrietykset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai osakkuusyrietyksen taseen loppusumma

laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyritysten taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myytyt tytär- ja osakkuusyritykset yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.4.2 Konsolidointi

Tytäryritysten hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eränään tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrityksistä konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rivillä Osuus osakkuusyritysten tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyritysten poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyritysten hankintameno ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.5 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.5.1 Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.5.2 Arvostusmenetelmät

1.5.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintameno suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvotuihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintameno
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintameno (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.5.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta

välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.5.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat.

1.5.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvonalentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määritys.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.5.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoiisiin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuus pääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuus pääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.5.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitojoustoksi, joka on tyypillisesti lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen

tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.5.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelun alue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.5.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan Osuuspankin sisäisellä maksukäyttämiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvyttömän viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Osuuspankki on soveltanut EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja toisessa vaiheessa vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä kalibroitiin luottoriskiparametrit.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävä lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoja pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö-yrityksiä varten. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL - lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.5.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yrityksiä varten. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritysvastuulle käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.5.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevasta luottotappiosta raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa

mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Osuuspankki päivitti marraskuussa kahden LGD mallin parametrin eli vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatteja. Arvonalentumisvaiheen 1 ja 2 toipumisosuutta päivitettiin uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Arvonalentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit muutettiin ajasta riippuvaisiksi siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa.

Osuuspankki päivitti joulukuussa yritysvastuiden lifetime PD mallia mm. uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi BKT ja reaalkorko (aiemmin BKT ja 12 kk Euribor).

Lisäksi joulukuussa on huomioitu henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin kalibroinnin vaikutus uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiuluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.5.4.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikan laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingsitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu "terveeksi" vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.5.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD - ja LGD-komponenttien välillä.

1.5.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainahoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.5.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiuluottoihin, kuten luottokortteihin ja luottolisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 - standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.5.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.5.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päätynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi.

1.5.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.5.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös veloitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenoa muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.5.7 Pitkäaikaissästämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalle säästämisosastolle. Jos säästövarat jätetään säästämisosastolle tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletusosastolle, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämisosastolta ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämisosastolle, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämisosastolla veloittaen.

1.5.8 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvomuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.5.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvomuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojausten tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojaamisessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.5.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset – ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.5.8.3 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaistrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvostustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvostustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.5.8.4 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.6 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.7 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssija. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.8 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAA KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyhtiöihin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintamenuon, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintamenuon, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.9 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintamenuon aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintamenuon. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintamenuon, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.10.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden

vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.10.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuun. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuun.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

Konsernitilinpäätöksessä vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä ja niihin kohdistuvat tuotot esitetään tuloslaskelman erässä Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut erässä Liiketoiminnan muut kulut.

1.10.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvomäärittäminen

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenua olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.10.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.10.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kulumien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.11 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä tai muita vuokrasopimuksia ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.12 VUOKRASOPIMUKSET KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ

Kyseessä on IFRS 16 mukaisesti käsiteltävä vuokrasopimus, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät kaikilta osin

- sopimus perustuu yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan niin, että Osuuspankki-konserniin kuuluvilla yhtiöillä tai sen työntekijöillä on oikeus päättää omaisuuserän käytöstä koko vuokratuotot aikana silloin, kun Osuuspankki-konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaalla tai sen konserniin kuuluvilla yhtiöillä on päätäntävalta kohteen käytöstä silloin, kun Osuuspankki-konserni on vuokralle antajana
- sopimuksella sovitaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niihin liittyvistä maksuista

- sopimuksella yksilöity omaisuuserä on vain Osuuspankki- konserniin kuuluvien yhtiöiden ja työntekijöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaan tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana

1.12.1 Osuuspankki-konserni vuokralle ottajana

Vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen vuokrasopimuksia. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa sekä niiden korkokulut tuloslaskelman korkokuluissa.

Osuuspankki määrittelee vuokralle otettujen sopimusten vuokra-ajaksi:

- sopimuksen kiinteän keston, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota tai
- johdon arvion mukaan korkeintaan kolme vuotta, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Jos sopimus on ensin kiinteä ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassaolevana kuten edellä kuvattiin, on vuokra-aika näiden yhdistelmä. Kun tällainen sopimus on irtisanottu, vuokra-ajaksi määritellään irtisanomisaika. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että toimitiloissa ollaan pidempään, koska toimitilasopimusten kohteet ovat sijainniltaan keskeisiä eikä vastaavia korvaavia tiloja ole välttämättä saatavilla.
- vuokralle antajan irtisanomisajan, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva muu kuin toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Sopimuksen vuokra-aikaa jatketaan aina irtisanomiskauden päätyttyä uudella irtisanomisajalla, ellei sopimusta ole irtisanottu. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty pidemmäksi ajaksi, koska tällaisten sopimusten jatkuva päättäminen ja uusiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa.
- tai vuokrakohteen käyttöiän, jos se on lyhempi kuin edellä mainitut vuokra-ajat.

Vuokrasopimusvelan laskennassa osuuspankki käyttää yleensä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään OP Ryhmän keskuspankin noteeraamaa korkoa, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille.

Osuuspankki soveltaa vuokralle ottajalle sallittuja kirjaamista koskevia helpotuksia. Arvoltaan vähäisistä ja lyhytaikaisista vuokrasopimuksista tilikauden kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Näihin vuokrasopimuksiin sisältyy kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia ja pienempiä koneita ja laitteita sekä kertaluonteisesti vuokrattuja koneita ja laitteita.

1.12.2 Osuuspankki- konserni vuokralle antajana

Osuuspankki- konserni luokittelee vuokralle annetut hyödykkeet sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on operatiivinen vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana. Osuuspankilla ei ole rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan tasapoistoin vuokra-ajan kuluessa. Vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, ja ne kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle annettujen sopimusten vuokra-ajaksi määritetään sopimuksessa määritetty kiinteä kesto, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota.

1.13 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai

menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisasjankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisasjankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.14 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaali tilanteessa osuus pääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.15 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Konserniyritysten erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan. Veroperusteisten varausten määrä ja niiden muutos eivät kuvaa osuuspankin ennakoituja riskejä.

Konsernitaseessa veroperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernituloslaskelmassa niiden muutos merkitään jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

1.16 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.16.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Vuoden 2019 osuus ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautuksista esitetään vertailuvuoden 2019 henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.16.2 Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. OP Ryhmän tasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen noudattaa finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimitusvoimassaoloon liittyviä ehtoja.

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

Mikäli OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön muuttuvan palkkion kokonaismäärä yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää 50 000 euroa, 60 % palkkiosta maksetaan heti ja 40 % palkkiosta maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Lisäksi tässä tilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen

1.16.3 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2020 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle. Kulujen ja tuottojen kasvuerä (paino 50%) sekä aktiivisten mobiiliasiakkaiden määrän keskiarvo (paino 50%).

1.16.4 Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Järjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan kokonaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.16.5 Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän viimeinen ansaintakausi oli 2017-2019. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020.

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän 2014-2016 viimeinen palkkioerä ja 2017-2019 järjestelmän koko palkkio maksettiin vuonna 2020. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustui OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluivat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus olin nimennyt. Järjestelmä koostui peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksosta. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa oli samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksettiin kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksettiin kokonaisuudessaan yhdessä erässä vuonna 2020. Palkkiot

maksettiin rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna.

OP Ryhmässä ei ole käytössä vuodesta 2020 alkaen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää.

1.17 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

Konsernin tuloslaskelmaan merkittävä laskennallisen veron muutos muodostuu tilinpäätössiirtoihin, yhdistelytoimenpiteisiin ja konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvista eristä.

1.18 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.19 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.20 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakuusvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.20.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.20.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.20.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.20.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.20.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.21 LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET VUONNA 2020

Osuuspankki otti käyttöön vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määrittelyn soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyttömyyden määrittelyn soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyyden määrittelmä. Ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. epätodennäköisen takaisinmaksun kriteerien perusteella, joita ovat esimerkiksi julkinen maksuhäiriö tai myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosentin. Ohjeistus myös laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi yli 90 päivää erääntyneille vastuille asetettua olennaisuusrajaa on madallettu vähittäisvastuissa 100 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista ja muissa kun vähittäisvastuissa 500 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista. Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määrittelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt. Osuuspankki soveltaa EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määrittelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyttömyyden vastuiden määrää ja siten siirtoja arvonalentumisvaiheeseen 3.

1.22 KORONAVIRUSPANDEMIA (COVID-19)

Koronaviruspandemian (COVID-19) aiheuttaman merkittävien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi EU-maat ovat ottaneet käyttöön erilaisia taloudellisia tukitoimia. Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on 2.4.2020 julkaissut ohjeet helpotuksiin COVID-19-pandemiasta johtuvien lyhennysvapaiden käsittelyyn vakavaraisuussäätelyssä esim. lainahoitojoustojen ja maksukyvyttömyyden soveltamiseen (EBA/GL/2020/02 "Ohjeet COVID-19-kriisin vuoksi lainan takaisinmaksuihin sovellettavista lainsäädännöllisistä ja muista kuin lainsäädännöllisistä lykkäyksistä"). Lisäksi EBA julkaisi 7.7.2020 raportin valittujen COVID-19 käytäntöjen soveltamiseen (EBA/REP/2020/19). Helpotukset koskevat kuitenkin julkisen lainsäädännön kautta määrättyjä lyhennysvapaita tai pankkitoimialan yhteispäätöksellä sovittuja lyhennysvapaita, joita Suomessa ei ole toteutettu. Suomessa lainanantoon liittyvät talouden tukitoimet kohdistuvat Finnveran rahoitusvaltuuksien nostamiseen 12 miljardiin euroon. Näin ollen yritykset voivat hakea käyttöpääomaa koronakriisin yli selviämiseen Finnvera-takauksen avulla. Finnveran takaukset vaikuttavat ECL-laskennassa LGD-komponenttiin pienentäen siten ECL:n määrää.

Osuuspankki on tarjonnut itsenäisesti asiakkailleen mahdollisuuden asuntoluottojen lyhennysvapaaseen 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitojoustot ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti. Lyhennysvapaita on koronakriisin aikana toteutettu eniten henkilöasiakkaissa, sekä pienissä ja keskisuurissa yritysasiakkaissa.

Vuonna 2020 koronakriisi huomioitiin ECL-laskennassa päivittämällä makroekonomiset tekijät kvartaaleittain. Vielä kriisin alkaessa keväällä annettiin heikolle skenaariolle suurempi paino; heikko 40 %, perus 50 % ja vahva 10 %. Tilanne tasoittui kesällä, jonka jälkeen skenaariopainot ovat olleet normaalit; heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. BKT:n kasvun ennustetaan olevan vuonna 2021 0,5 % – 5,4 % ja vuonna 2022 -0,5 % - 3,4 % välillä eri skenaarioissa sekä työttömyys-% ennustetaan olevan vuonna 2021 7,7 % – 8,7 % ja vuonna 2022 6,9 % – 8,3 % välillä eri skenaarioissa.

Koronakriisin vaikutus luottojen odotettavissa olevien luottotappioiden kasvuun näkyi sopimusten siirtoina arvonalentumisvaiheista 1 ja 2 arvonalentumisvaiheisiin 2 ja 3 sekä riskiparametrien, erityisesti PD:n kasvuna. Koronakriisin aiheuttamaan taloudelliseen kehitykseen liittyy vielä epävarmuutta.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaisopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 22 Muut varat
- 23 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 24 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 25 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 26 Muut velat
- 27 Pakolliset varaukset
- 28 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 29 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 30 Oma pääoma
- 31 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 32 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020
- 33a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020
- 33b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020
- 33c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020

Muut liitetiedot

- 34 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020
- 35 Eläkevastuut
- 36 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 37 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 38 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 39 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 40 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020
- 41 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättyneet ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 42 Notariaattitoiminta
- 43 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020
- 44 Pitkäaikaissaastämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Saamisista luottolaitoksilta	4 031 449,76	3 839 293,25	4 031 449,76	3 838 832,07
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	34 684 533,74	33 203 633,04	34 985 408,53	33 417 037,49
Saamistodistuksista	558 221,00	669 556,78	558 221,00	669 556,78
Johdannaissopimuksista	1 351 381,22	1 924 087,57	1 351 381,22	1 924 087,57
josta rahavirran suojaus	3 308 774,61	3 266 861,66	3 308 774,61	3 266 861,66
Muut korkotuotot	2 353,76	7 465,84	2 344,68	7 347,99
Yhteensä	40 627 939,48	39 644 036,48	40 928 805,19	39 856 861,90
josta korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatusta rahoitusvaroista	643 514,53	35 551,52	643 514,53	35 551,52

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Veloista luottolaitoksille	-1 628 486,91	-1 404 684,61	-1 629 323,22	-1 404 725,69
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	2 671 719,76	3 318 778,11	2 671 719,76	3 318 778,11
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimuksista	22 550,83	29 067,17		
Muut korkokulut	540,48	1 281,10	540,48	1 281,10
Yhteensä	1 066 324,16	1 944 441,77	1 042 937,02	1 915 333,52

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritetut korkokulut

	2020		2019	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuusyrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuusyrityksiltä
Korkotuotot	299 648,80		212 201,91	
Korkokulut				

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2020	2019
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvon alentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Osingot ja osuuspääoman korot				
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	59 661,00	72 231,84	59 661,00	84 831,84
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	59 661,00	72 231,84	59 661,00	84 831,84
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut	14 112 282,00	14 124 882,00	14 112 282,00	14 112 282,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00
Omistusyhteisyrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	14 671 943,00	14 697 113,84	14 671 943,00	14 697 113,84

5. Palkkiotulot ja -kulut

Palkkiotulot	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Luotonannosta	4 664 141,97	5 264 657,77	4 664 141,97	5 264 687,77
Talletuksista	34 769,26	67 000,70	34 769,26	67 000,70
Maksuliikenteestä	10 221 052,77	9 552 557,97	10 221 052,77	9 552 557,97
Rahastoista	2 601 667,76	2 767 701,11	2 601 667,76	2 767 701,11
Omaisuuksienhoidosta	2 586 427,30	2 361 918,18	2 586 427,30	2 361 918,18
Lainopillisiä tehtävistä	790 627,21	754 797,78	790 627,21	754 797,78
Arvopaperinvälityksestä	552 608,47	275 776,54	552 608,47	275 776,54
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutusten välityksestä	6 319 378,82	7 076 168,92	6 319 378,82	7 076 168,92
Takauksista	418 096,32	363 734,45	418 096,32	363 734,45
Muut	-2 981 492,32	-915 767,80	-2 981 492,32	-915 767,80
Yhteensä	25 207 277,56	27 568 545,62	25 207 277,56	27 568 575,62

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Maksetut toimitusmaksut	1 602 322,38	1 847 227,05	1 602 979,73	1 847 227,05
Muut	441 413,68	1 313 156,95	440 098,98	1 313 096,05
Yhteensä	2 043 736,06	3 160 384,00	2 043 078,71	3 160 323,10

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista	0,00	-32,79	0,00	-32,79
Osakkeista ja osuuksista	226,97	-159,59	226,97	-159,59
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	226,97	-192,38	226,97	-192,38
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
Saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	-3 639,32	200 393,35	-3 639,32	200 393,35
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-3 639,32	200 393,35	-3 639,32	200 393,35
Arvopaperikaupan muut tuotot				
Korkotuotot	0,00	41,46	0,00	41,46
Johdannaisten nettotuotot	-4 609,56	1 719,52	-4 609,56	1 719,52
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-8 021,91	201 961,95	-8 021,91	201 961,95
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	1,80	133,84	1,80	133,84
Kalkki yhteensä	-8 020,11	202 095,79	-8 020,11	202 095,79

7. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Suojausinstrumenttien nettotulos	-4 531 246,53	-8 750 670,29	-4 531 246,54	-8 750 670,29
Suojauskohteiden nettotulos	4 531 246,53	8 750 670,29	4 531 246,54	8 750 670,29
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Vuokra- ja osinkotuotot	2 651 625,06	2 603 481,27	2 651 625,07	2 603 481,48
Muut tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Myyntivoitot	0,00	10 886,62	0,00	10 886,62
Vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-798 133,51	-811 496,15	0,00	0,00
Myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlaskennan ja niiden peruutukset	0,00	0,00	-1 169 000,00	0,00
Muut kulut	418 691,47	-211 034,97	-1 162 459,01	-1 147 570,12
Yhteensä	2 272 183,02	1 591 836,77	320 166,06	1 466 797,98

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	424 097,75	409 159,23	343 520,97	348 720,94
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiovoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	400 833,31	840 045,52	400 831,51	834 545,52
Yhteensä	824 931,06	1 249 204,75	744 352,48	1 183 266,46

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Suunnitelman mukaiset poistot	1 916 396,65	1 953 039,78	425 761,40	435 479,75
Arvonalentumiset	0,00	266 447,14	0,00	266 447,14
Yhteensä	1 916 396,65	2 219 486,92	425 761,40	701 926,89

11. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2020	2019	2020	2019
Vuokratulot	264 766,13	218 766,80	936 386,56	962 818,72
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	1 723 284,35	1 163 795,58	1 194 668,87	1 008 454,36
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Viranomaismaksut	1 449 297,98	1 164 015,58	1 446 297,98	1 161 015,58
Muut	3 899 052,96	2 523 139,22	3 902 665,01	2 525 054,97
Yhteensä	7 336 401,42	5 069 717,18	7 480 018,42	5 657 343,63

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2020

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjattavista rahoitusvarolista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuihin saamisista
Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
Muista
Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
1 124 244,75	0,00	1 124 244,75
0,00	-19 311,06	-19 311,06
0,00	0,00	0,00
64 584,56	0,00	64 584,56
0,00	-36 544,44	-36 544,44
1 188 829,31	-55 855,50	1 132 973,81
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 188 829,31	-55 855,50	1 132 973,81

2020

Pankki**Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä**

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä**Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvonalentumistappiot**

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
Muista

Yhteensä**Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä**

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
1 124 244,75	0,00	1 124 244,75
0,00	-19 311,06	-19 311,06
		0,00
64 584,56		64 584,56
	-36 544,44	-36 544,44
1 188 829,31	-55 855,50	1 132 973,81
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 188 829,31	-55 855,50	1 132 973,81

2019

Konserni**Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä**

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä**Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvonalentumistappiot**

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
Muista

Yhteensä**Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä**

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
1 488 342,97	0,00	1 488 342,97
7 893,01	0,00	7 893,01
0,00	0,00	0,00
163 731,01	0,00	163 731,01
0,00	-51 127,31	-51 127,31
1 659 966,99	-51 127,31	1 608 839,68
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 659 966,99	-51 127,31	1 608 839,68

2019

Pankki**Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä**

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä**Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvonalentumistappiot**

Tytär- omistusyhteisyrityksistä
Muista

Yhteensä**Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä**

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
1 488 342,97	0,00	1 488 342,97
7 893,01	0,00	7 893,01
0,00	0,00	0,00
163 731,01	0,00	163 731,01
0,00	-51 127,31	-51 127,31
1 659 966,99	-51 127,31	1 608 839,68
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 659 966,99	-51 127,31	1 608 839,68

13. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	129 631 885,85	9 381 854,59	129 631 885,85	9 381 854,59
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	129 631 885,85	9 381 854,59	129 631 885,85	9 381 854,59
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	752 541 129,77	428 961 344,65	752 541 129,77	428 961 344,65
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	752 541 129,77	428 961 344,65	752 541 129,77	428 961 344,65
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	882 173 015,62	438 343 199,24	882 173 015,62	438 343 199,24
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Konserni

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain				
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 109 921 607,08	3 091 675,65	1 046 259 573,15	3 634 868,60
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 740 774,86	2 252,74	84 532,36	267,64
Julkisyhteisöt	37 668 555,73	10 530,76	31 780 510,64	7 535,20
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	28 466 422,79	8 744,56	28 621 723,93	13 175,66
Kotitaloudet	2 492 667 267,49	2 704 678,88	2 345 688 780,04	1 037 794,99
Ulkomaat	690 484,07	13,92	748 515,60	8,19
Yhteensä	3 671 155 112,02	5 817 896,51	3 453 183 635,72	4 693 650,28
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	17 580,80		23 550,16	

Pankki

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain				
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 121 777 375,32	3 091 675,65	1 060 079 293,45	3 634 868,60
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 740 774,86	2 252,74	84 532,36	267,64
Julkisyhteisöt	37 668 555,73	10 530,76	31 780 510,64	7 535,20
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	28 466 422,79	8 744,56	28 621 723,93	13 175,66
Kotitaloudet	2 492 667 267,49	2 704 678,88	2 345 688 780,04	1 037 794,99
Ulkomaat	690 484,07	13,92	748 515,60	8,19
Yhteensä	3 683 010 880,26	5 817 896,51	3 467 003 356,02	4 693 650,28
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	17 580,80		23 550,16	

15. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Konserni

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2020

	31.12.2020		31.12.2019	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodistukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintameno arvoistettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muulta	0,00	29 999 308,17	29 999 308,17	29 999 309,79
Jaksotettuun hankintameno arvoistettavat	0,00	29 999 308,17	29 999 308,17	29 999 309,79
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	19 999 308,17	19 999 308,17	19 999 309,79
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	29 999 308,17	29 999 308,17	29 999 309,79

Pankki

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2020

	31.12.2020		31.12.2019	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodistukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintameno arvoistettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muulta	0,00	29 999 308,17	29 999 308,17	29 999 309,79
Jaksotettuun hankintameno arvoistettavat	0,00	29 999 308,17	29 999 308,17	29 999 309,79
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	19 999 308,17	19 999 308,17	19 999 309,79
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00

Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikuttavasti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	29 999 308,17	29 999 308,17	29 999 309,79

17. Tappioita koskeva vähennyserä

Konserni

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä	
12 kk	Koko volmassaoloaika	Koko volmassaoloaika		
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2020	837 531,90	2 424 357,67	1 525 233,28	4 787 122,85
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-107 027,38	253 400,56	0,00	146 373,18
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-6 333,18	0,00	467 183,52	460 850,34
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	112 895,30	-1 644 524,04	0,00	-1 531 628,74
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0,00	-96 978,17	1 127 602,70	1 030 624,53
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	1 831,90	-39 772,68	-37 940,78
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	921,69	0,00	-2 264,66	-1 342,97
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	255 632,04	184 043,85	417 718,20	857 394,09
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-78 892,92	-65 300,36	-361 925,38	-506 118,66
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	28 873,35	588 391,26	346 311,09	963 575,70
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	-150 248,05	-87 678,51	-1 332,08	-239 258,64
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	0,00	-37 598,38	-37 598,38
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	55 820,85	-866 813,51	1 915 922,33	1 104 929,67
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	893 352,75	1 557 544,16	3 441 155,61	5 892 052,52

Pankki

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä	
12 kk	Koko volmassaoloaika	Koko volmassaoloaika		
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2020	837 531,90	2 424 357,67	1 525 233,28	4 787 122,85
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-107 027,38	253 400,56	0,00	146 373,18
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-6 333,18	0,00	467 183,52	460 850,34
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	112 895,30	-1 644 524,04	0,00	-1 531 628,74
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0,00	-96 978,17	1 127 602,70	1 030 624,53
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	1 831,90	-39 772,68	-37 940,78
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	921,69	0,00	-2 264,66	-1 342,97
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	255 632,04	184 043,85	417 718,20	857 394,09
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-78 892,92	-65 300,36	-361 925,38	-506 118,66
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	28 873,35	588 391,26	346 311,09	963 575,70
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	-150 248,05	-87 678,51	-1 332,08	-239 258,64
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	0,00	-37 598,38	-37 598,38
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	55 820,85	-866 813,51	1 915 922,33	1 104 929,67
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	893 352,75	1 557 544,16	3 441 155,61	5 892 052,52

Konserni

Tappiolla koskeva vähennys 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappiolla koskeva vähennys 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
12 kk	Koko volmassaoloaika	Koko volmassaoloaika	
636 245,99	1 279 292,57	1 375 345,54	3 290 884,10
-28 586,48	140 932,30	0,00	112 345,82
-134,69	0,00	82 984,48	82 849,79
13 537,67	-510 977,72	0,00	-497 440,05
0,00	-22 741,59	280 790,38	258 048,79
0,00	15 664,49	-133 989,71	-118 325,22
114,20	0,00	-5 405,51	-5 291,31
374 109,75	1 610 828,13	414 115,79	2 399 053,67
-111 924,26	-33 233,62	-307 380,68	-452 538,56
-45 830,28	-55 406,89	-119 109,56	-220 346,73
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-62 117,45	-62 117,45
0,00	0,00	0,00	0,00
201 285,91	1 145 065,10	149 887,74	1 496 238,75
837 531,90	2 424 357,67	1 525 233,28	4 787 122,85

Pankki

Tappiolla koskeva vähennys 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappiolla koskeva vähennys 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
12 kk	Koko volmassaoloaika	Koko volmassaoloaika	
636 245,99	1 279 292,57	1 375 345,54	3 290 884,10
-28 586,48	140 932,30	0,00	112 345,82
-134,69	0,00	82 984,48	82 849,79
13 537,67	-510 977,72	0,00	-497 440,05
0,00	-22 741,59	280 790,38	258 048,79
0,00	15 664,49	-133 989,71	-118 325,22
114,20	0,00	-5 405,51	-5 291,31
374 109,75	1 610 828,13	414 115,79	2 399 053,67
-111 924,26	-33 233,62	-307 380,68	-452 538,56
-45 830,28	-55 406,89	-119 109,56	-220 346,73
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-62 117,45	-62 117,45
0,00	0,00	0,00	0,00
201 285,91	1 145 065,10	149 887,74	1 496 238,75
837 531,90	2 424 357,67	1 525 233,28	4 787 122,85

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2020

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat josta kaupankäyntitaroituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteyksyritysosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolsta luottolaitoksissa
0,00	1 807 668,64	1 807 668,64	0,00
0,00	1 807 668,64	1 807 668,64	0,00
0,00	323 679 099,82	323 679 099,82	0,00
	0,00	0,00	0,00
	339 482,01	339 482,01	0,00
0,00	325 826 250,47	325 826 250,47	0,00

Pankki

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	0,00	1 807 668,64	1 807 668,64	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	1 807 668,64	1 807 668,64	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	323 679 099,82	323 679 099,82	0,00
Omistusyhteisyrittösoyakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytäryrittösoyakkeet	0,00	339 482,01	339 482,01	0,00
Yhteensä	0,00	325 826 250,47	325 826 250,47	0,00

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolsta luottolaitoksissa
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	0,00	1 807 668,64	1 807 668,64	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	1 807 668,64	1 807 668,64	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	323 679 099,82	323 679 099,82	0,00
Omistusyhteisyrittösoyakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytäryrittösoyakkeet	0,00	339 482,01	339 482,01	0,00
Yhteensä	0,00	325 826 250,47	325 826 250,47	0,00

31.12.2019

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	323 679 099,82	323 679 099,82	0,00
Omistusyhteisyrittösoyakkeet		0,00	0,00	0,00
Tytäryrittösoyakkeet		339 482,01	339 482,01	0,00
Yhteensä	0,00	325 829 889,79	325 829 889,79	0,00

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolsta luottolaitoksissa
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	323 679 099,82	323 679 099,82	0,00
Omistusyhteisyrittösoyakkeet		0,00	0,00	0,00
Tytäryrittösoyakkeet		339 482,01	339 482,01	0,00
Yhteensä	0,00	325 829 889,79	325 829 889,79	0,00

Pankki

31.12.2019

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	323 679 099,82	323 679 099,82	0,00
Omistusyhteisyrittösoyakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytäryrittösoyakkeet	0,00	339 482,01	339 482,01	0,00
Yhteensä	0,00	325 829 889,79	325 829 889,79	0,00

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolsta luottolaitoksissa
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	1 811 307,96	1 811 307,96	0,00
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.	0,00	323 679 099,82	323 679 099,82	0,00
Omistusyhteisyrittösoyakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Tytäryrittösoyakkeet	0,00	339 482,01	339 482,01	0,00
Yhteensä	0,00	325 829 889,79	325 829 889,79	0,00

19. Johdannaisoimukset

Konserni

Suojaaistarkoituksessa tehdyt johdannaisoimukset 31.12.2020

Korkojohdannaiset

Terminisoiimukset				
Optisoiimukset				
Ostetut		158 976 072,49	0,00	8 016 683,87
Asetetut		0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosoiimukset		919 886 955,17	17 758 530,08	14 181 519,55
josta rahavirran suojaus		292 180 000,00	17 758 530,08	0,00
Muut swap -soiimukset		0,00	0,00	0,00

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
1 078 863 027,66	17 758 530,08	22 198 203,42
158 976 072,49	0,00	8 016 683,87
158 976 072,49	0,00	8 016 683,87
0,00	0,00	0,00
919 886 955,17	17 758 530,08	14 181 519,55
292 180 000,00	17 758 530,08	0,00
0,00	0,00	0,00
	17 758 530,08	22 198 203,42

Korkojohdannaiset

Terminisoiimukset				
Optisoiimukset				
Ostetut		2 122 566,73	35 262 961,92	113 765 384,23
Asetetut		0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosoiimukset		672 706 955,17	95 000 000,00	152 180 000,00
Muut swap -soiimukset		0,00	0,00	0,00

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu aika				
alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	ylil 15 vuotta	Yhteensä
674 829 521,90	130 262 961,92	265 945 384,23	7 825 159,61	1 078 863 027,66
				0,00
2 122 566,73	35 262 961,92	113 765 384,23	7 825 159,61	158 976 072,49
2 122 566,73	35 262 961,92	113 765 384,23	7 825 159,61	158 976 072,49
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
672 706 955,17	95 000 000,00	152 180 000,00	0,00	919 886 955,17
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2020

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkissa johdannaisopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2020

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	1 078 863 027,66	17 758 530,08	22 198 203,42
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	158 976 072,49	0,00	8 016 683,87
Ostetut	158 976 072,49	0,00	8 016 683,87
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	919 886 955,17	17 758 530,08	14 181 519,55
josta rahavirran suojaus	292 180 000,00	17 758 530,08	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Johdannaiset yhteensä		17 758 530,08	22 198 203,42

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	674 829 521,90	130 262 961,92	265 945 384,23	7 825 159,61	1 078 863 027,66
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 122 566,73	35 262 961,92	113 765 384,23	7 825 159,61	158 976 072,49
Ostetut	2 122 566,73	35 262 961,92	113 765 384,23	7 825 159,61	158 976 072,49
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	672 706 955,17	95 000 000,00	152 180 000,00	0,00	919 886 955,17
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissolemukset 31.12.2020

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisolemukset			
Optiosolemukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koronvaihtosolemukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yll 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisolemukset					0,00
Optiosolemukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosolemukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten solemusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten solemusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten solemusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkis johdannaissolemuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissolemukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	988 461 100,73	14 080 527,80	17 666 956,87
Terminisolemukset			
Optiosolemukset	153 246 404,65	0,00	6 640 883,39
Ostetut	153 246 404,65	0,00	6 640 883,39
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosolemukset	835 214 696,08	14 080 527,80	11 026 073,48
josta rahavirran suojaus	307 180 000,00	14 080 527,80	-0,01
Muut swap -solemukset	0,00	0,00	0,00
Johdannaiset yhteensä		14 080 527,80	17 666 956,87

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yll 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	544 159 393,99	143 493 212,16	294 508 021,44	6 300 473,14	988 461 100,73
Terminisolemukset					0,00
Optiosolemukset	1 124 697,91	38 493 212,16	107 328 021,44	6 300 473,14	153 246 404,65
Ostetut	1 124 697,91	38 493 212,16	107 328 021,44	6 300 473,14	153 246 404,65
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosolemukset	543 034 696,08	105 000 000,00	187 180 000,00	0,00	835 214 696,08
Muut swap -solemukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yl 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkissa johdannaisopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	988 461 100,73	14 080 527,80	17 666 956,87
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	153 246 404,65	0,00	6 640 883,39
Ostetut	153 246 404,65	0,00	6 640 883,39
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	835 214 696,08	14 080 527,80	11 026 073,48
josta rahavirran suojaus	307 180 000,00	14 080 527,80	-0,01
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Johdannaiset yhteensä		14 080 527,80	17 666 956,87

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yl 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	544 159 393,99	143 493 212,16	294 508 021,44	6 300 473,14	988 461 100,73
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	1 124 697,91	38 493 212,16	107 328 021,44	6 300 473,14	153 246 404,65
Ostetut	1 124 697,91	38 493 212,16	107 328 021,44	6 300 473,14	153 246 404,65
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	543 034 696,08	105 000 000,00	187 180 000,00	0,00	835 214 696,08
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannais sopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yl 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkia johdannais sopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
ICT- menot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Osakkuusyrittäjästä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2020

Osakkuusyrittäjästä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä

	euroa
	euroa

Osakkuusyrittäjästä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Konserni	Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät
Hankintameno tilikauden alussa	0,00	32 497 919,01	28 246 273,11	3 415 010,46	3 457 076,82
+ lisäykset tilikautena	0,00	0,00	413 368,75	316 137,90	89 945,03
- vähennykset tilikautena	0,00	0,00	0,00	-76 348,86	-538 737,39
+/- siirrot erien välillä	0,00	-62 547,41	62 547,41	0,00	
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-884 281,00	-813 893,47	-258 021,69	-32 580,16
-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,00	-7 990,49	7 990,49	0,00	
- kertyneet poistot tilikauden alussa	0,00	-1 356 274,64	-2 424 300,65	-1 879 872,42	-679 208,95
- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa	0,00	-465 544,18	-609 264,10	0,00	
+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa	0,00	0,00	0,00	0,00	
+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	0,00	29 721 281,29	24 882 721,54	1 516 905,39	2 296 495,35

Pankki

	Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö- yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö- osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno tilikauden alussa	0,00	16 816 180,96	34 017 997,82	2 906 735,91
+ lisäykset tilikautena	0,00	792 263,86	377 730,61	365 871,41
- vähennykset tilikautena	0,00	0,00	0,00	-126 082,37
+/- siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	-126 939,62	-227 639,41
-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset	0,00	-1 169 000,00	0,00	0,00
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	33 550,00
- kertyneet poistot tilikauden alussa	0,00	0,00	-2 163 474,08	-1 879 872,42
- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa	0,00	-465 544,18	-609 264,10	0,00
+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	0,00	15 973 900,64	31 496 050,63	1 072 563,12

22. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	10 407,13	615 232,13	10 407,13	615 232,13
Muut	3 318 169,32	2 894 067,98	3 318 169,33	2 894 067,98
Yhteensä	3 328 576,45	3 509 300,11	3 328 576,46	3 509 300,11

23. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Korot				
Korkosaamiset	6 012 727,44	5 717 849,20	6 012 727,44	5 717 849,20
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 012 727,44	5 717 849,20	6 012 727,44	5 717 849,20
Muut				
Muut maksetut ennakomaksut	11 139,61	3 175,46	11 139,61	3 175,47
Muut siirtosaamiset	311 367,65	1 735 305,27	236 663,55	1 634 732,21
Yhteensä	322 507,26	1 738 480,73	247 803,16	1 637 907,68
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	6 335 234,70	7 456 329,93	6 260 530,60	7 355 756,88

24. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2020

Konserni

Jaksotuseroista

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	396 405,75
Laskennalliset verovelat	0,00
Netto	396 405,75

Muista välialkaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	11 082,77
Laskennalliset verovelat	3 623 986,61
Netto	-3 612 903,84

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	32 207 700,58
	1 898 687,17
396 405,75	
0,00	3 612 903,84
396 405,75	37 719 291,59

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	2 587 037,82
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	-64 075,69
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	11 742,61
Yhteensä	2 534 704,74

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on euroa.

Laskennallisiin verosaamiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatusta eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muista väliaikaisista eroista johtuvina laskennallisina veroina esitetään IFRS 16- standardin soveltamisesta 1.1.2019 ja IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot.

Arvonkorotukset 31.12.2020

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia	<input type="text" value="0,00"/>
Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi	<input type="text" value="0,00"/>

Pankki

	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
Jaksotuseroista	396 405,75	0,00	396 405,75
Muista väliaikaisista eroista	11 082,77	3 623 986,61	-3 612 903,84
Yhteensä	407 488,52	3 623 986,61	-3 216 498,09

Laskennallisiin verosaamiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat omaan pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatusta eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2020

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia	<input type="text" value="0,00"/>
Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi	<input type="text" value="0,00"/>

Tilinpäätössiirtojen kertymä

	Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Verotusperusteiset varaukset	166 185 374,35	33 237 074,87	132 948 299,48
Yhteensä	166 185 374,35	33 237 074,87	132 948 299,48

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettyinä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

25. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Konserni

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

26. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	6 958 256,96	206 814,87	6 958 256,97	206 814,88
Vuokrasopimusvelat	2 317 987,38	2 794 960,23		
Muut	9 764 882,86	2 849 490,06	9 694 553,17	2 812 180,47
Yhteensä	19 041 127,20	5 851 265,16	16 652 810,14	3 018 995,35

27. Pakolliset varaukset

31.12.2020

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	580 594,07	580 594,07
+ varausten lisäys					0,00	0,00
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					116 967,06	116 967,06
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	463 627,01	463 627,01

31.12.2020

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	287 000,00	580 594,07	867 594,07
+ varausten lisäys					0,00	0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset				84 000,00	116 967,06	200 967,06
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	203 000,00	463 627,01	666 627,01

31.12.2019

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					705 249,06	705 249,06
+ varausten lisäys					7 893,01	7 893,01
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					132 548,00	132 548,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	580 594,07	580 594,07

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia enneaikaista takaisinmaksua.

Pankki

Velat, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Pääomalainat
Muut
Yhteensä

	31.12.2020	31.12.2019
	0,00	0,00
	0,00	0,00
	0,00	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2020 liitetiedossa 1.Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2020

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900
0	0,00	0,00	0	0,00	0.1.1900

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia enneaikaista takaisinmaksua.

30. Oma pääoma

31.12.2020

Konserni

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
	507 856 737,42	38 899 537,51	-16 242 210,04	0,00	530 514 064,89
Osuuspääoma	214 980 100,00	7 256 000,00	-8 883 500,00	0,00	213 352 600,00
Jäsenosuudet	11 219 900,00	382 800,00	-209 900,00	0,00	11 392 800,00
Tuotto-osuudet	203 760 200,00	6 873 200,00	-8 673 600,00	0,00	201 959 800,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	12 096 177,82	3 678 002,28	-735 600,96	0,00	15 038 579,14
Vararahasto	831 755,08	0,00	-0,50		831 754,58
Käyvän arvon rahasto	11 264 422,24	3 678 002,28	-735 600,46		14 206 824,06
Sääntöjen muk. rahastot	0,50				0,50
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	2 555 334,70				2 555 334,70
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	278 225 124,90		-6 623 109,08		271 602 015,82
Tilikauden voitto tai tappio		27 965 535,23	0,00		27 965 535,23
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	11 264 422,24	3 678 002,28	735 600,46	0,00	14 206 824,06
Rahavirran suojaus	14 080 527,81	3 678 002,28	0,00	0,00	17 758 530,09
lask. verot	-2 816 105,57	0,00	735 600,46		-3 551 706,03
Yhteensä	11 264 422,24	3 678 002,28	735 600,46	0,00	14 206 824,06

31.12.2020

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	390 431 690,43	28 132 844,60	-16 242 209,54	0,00	402 322 325,49
Osuuspääoma	214 980 200,00	7 256 000,00	-8 883 500,00	0,00	213 352 700,00
Jäsenosuudet	11 220 000,00	382 800,00	-209 900,00	0,00	11 392 900,00
Tuotto-osuudet	203 760 200,00	6 873 200,00	-8 673 600,00	0,00	201 959 800,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	12 096 177,32	3 678 002,28	-735 600,46	0,00	15 038 579,14
Vararahasto	831 755,08				831 755,08
Käyvän arvon rahasto	11 264 422,24	3 678 002,28	-735 600,46		14 206 824,06
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	2 555 334,70				2 555 334,70
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	160 799 978,41		-6 623 109,08		154 176 869,33
Tilikauden voitto tai tappio		17 198 842,32	0,00		17 198 842,32

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	11 264 422,24	3 678 002,28	735 600,46	0,00	14 206 824,06
Rahavirran suojaus	14 080 527,81	3 678 002,28	0,00	0,00	17 758 530,09
laskennalliset verot	-2 816 105,57	0,00	735 600,46		-3 551 706,03
Yhteensä	11 264 422,24	3 678 002,28	735 600,46	0,00	14 206 824,06

31.12.2019

Konserni

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
	486 489 286,72	39 581 970,15	-18 214 519,45	0,00	507 856 737,42
Osuuspääoma	224 223 250,00	698 200,00	-9 941 350,00	0,00	214 980 100,00
Jäsenosuudet	10 728 650,00	698 200,00	-206 950,00	0,00	11 219 900,00
Tuotto-osuudet	213 494 600,00	0,00	-9 734 400,00	0,00	203 760 200,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	4 684 821,69	9 264 195,05	-1 852 838,92	0,00	12 096 177,82
Vararahasto	831 755,08	0,00	0,00		831 755,08
Käyvän arvon rahasto	3 853 066,61	9 264 194,55	-1 852 838,92		11 264 422,24
Säntöjen muk. rahastot	0,00	0,50			0,50
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	2 555 334,70				2 555 334,70
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	255 025 880,33	364 000,00	-6 420 330,53		248 969 549,80
Tilikauden voitto tai tappio		29 255 575,10	0,00		29 255 575,10
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	3 853 066,61	9 264 194,55	1 852 838,92	0,00	11 264 422,24
Rahavirran suojaus	4 816 333,26	9 264 194,55	0,00	0,00	14 080 527,81
lask. verot	-963 266,65	0,00	1 852 838,92		-2 816 105,57
Yhteensä	3 853 066,61	9 264 194,55	1 852 838,92	0,00	11 264 422,24

31.12.2019

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Slirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	381 057 169,32	27 589 040,56	-18 214 519,45	0,00	390 431 690,43
Osuuspääoma	224 223 350,00	698 200,00	-9 941 350,00	0,00	214 980 200,00
Jäsenosuudet	10 728 750,00	698 200,00	-206 950,00	0,00	11 220 000,00
Tuotto-osuudet	213 494 600,00	0,00	-9 734 400,00		203 760 200,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	4 684 821,69	9 264 194,55	-1 852 838,92	0,00	12 096 177,32
Vararahasto	831 755,08				831 755,08
Käyvän arvon rahasto	3 853 066,61	9 264 194,55	-1 852 838,92		11 264 422,24
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	2 555 334,70				2 555 334,70
Edellisten tilikauden voitto tai tap.	149 593 662,93		-6 420 330,53		143 173 332,40
Tilikauden voitto tai tappio		17 626 646,01	0,00		17 626 646,01

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan slirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	3 853 066,61	9 264 194,55	1 852 838,92	0,00	11 264 422,24
Rahavirran suojaus	4 816 333,26	9 264 194,55	0,00	0,00	14 080 527,81
laskennalliset verot	-963 266,65	0,00	1 852 838,92		-2 816 105,57
Yhteensä	3 853 066,61	9 264 194,55	1 852 838,92	0,00	11 264 422,24

31. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät

Oma pääoma 31.12.2020

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

	Konserni	Pankki
Sidottu oma pääoma	228 391 179,14	228 391 279,14
Vapaa oma pääoma	302 122 885,75	173 931 046,35
Oma pääoma yhteensä	530 514 064,89	402 322 325,49

Voltonjakokelpoiset varat 31.12.2020

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämisenotot

- muut jakokelvottomat erät

Voltonjakokelpoiset varat

	Konserni	Pankki
Vapaa oma pääoma	302 122 885,75	173 931 046,35
- aktivoidut kehittämisenotot		
- muut jakokelvottomat erät	132 998 239,48	49 940,00
Voltonjakokelpoiset varat	169 124 646,27	173 881 106,35

32. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020

Konserni

Jäijellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis- todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	482 173 015,62	0,00	135 000 000,00	265 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	66 004 969,50	226 547 807,63	1 070 746 758,94	942 273 441,19	1 365 582 134,76
Saamistodistukset	0,00	0,00	29 999 308,17	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	38 384,83	82 000 000,00	538 000 000,00	500 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 210 527 538,19	467 304,14	2 052 946,78	69 865,27	36 673 768,16
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

Pankki

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Jäljellä oleva juoksuaika					
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamis-					
todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	482 173 015,62	0,00	135 000 000,00	265 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	66 004 969,50	228 432 115,35	1 077 950 835,24	944 579 595,19	1 366 043 364,98
Saamistodistukset	0,00	0,00	29 999 308,17	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	38 384,83	82 000 000,00	538 000 000,00	500 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 210 828 874,30	467 304,14	2 052 946,78	69 865,27	36 673 768,16
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaiset talletukset sisältyvät maturiteettiin luokkaan "alle 3 kk".

33a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrittäiltä ja velat osakkuusyrittäille
Saamiset luottolaitoksilta	868 937 967,15	13 235 048,47	882 173 015,62	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 671 155 112,02	0,00	3 671 155 112,02	
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamis-				
todistukset ja muut saamistodistukset	29 999 308,17	0,00	29 999 308,17	
Johdannaissopimukset	17 758 530,08	0,00	17 758 530,08	
Muu omaisuus	394 889 350,20	685,57	394 890 035,77	
Velat luottolaitoksille	1 120 038 384,83	0,00	1 120 038 384,83	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 236 556 328,54	13 235 094,00	3 249 791 422,54	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-				
tarkoituksessa pidettävät velat	22 198 203,42	0,00	22 198 203,42	
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	73 433 867,41	58,57	73 433 925,98	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrittäiltä	Osakkuus-yrittäiltä
Saamiset luottolaitoksilta	868 937 967,15	13 235 048,47	882 173 015,62		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 683 010 880,26	0,00	3 683 010 880,26	11 855 768,24	
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamis-					
todistukset ja muut saamistodistukset	29 999 308,17	0,00	29 999 308,17		
Johdannaissopimukset	17 758 530,08	0,00	17 758 530,08		
Muu omaisuus	384 939 756,93	685,57	384 940 442,50		
Velat luottolaitoksille	1 120 038 384,83	0,00	1 120 038 384,83		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 236 857 664,65	13 235 094,00	3 250 092 758,65	301 336,11	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäynti-					
tarkoituksessa pidettävät velat	22 198 203,42	0,00	22 198 203,42		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	37 045 071,32	58,57	37 045 129,89		

33b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	982 570,58	982 570,58	982 570,58	982 570,58
Saamiset luottolaitoksilta	882 173 015,62	882 173 015,62	882 173 015,62	882 173 015,62
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 671 155 112,02	3 671 155 112,02	3 683 010 880,26	3 683 010 880,26
Saamistodistukset	29 999 308,17	30 511 860,00	29 999 308,17	30 511 860,00
Osakkeet ja osuudet	325 486 768,46	325 486 768,46	325 486 768,46	325 486 768,46
Johdannaissopimukset	17 758 530,08	17 758 530,08	17 758 530,08	17 758 530,08
Yhteensä	4 927 555 304,93	4 928 067 856,76	4 939 411 073,17	4 939 923 625,00
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	1 120 038 384,83	1 120 038 384,83	1 120 038 384,83	1 120 038 384,83
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 249 791 422,54	3 249 791 422,54	3 250 092 758,65	3 250 092 758,65
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	22 198 203,42	22 198 203,42	22 198 203,42	22 198 203,42
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	4 392 028 010,79	4 392 028 010,79	4 392 329 346,90	4 392 329 346,90

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

Konserni	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	325 486 768,46	325 486 768,46
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	17 758 530,08	0,00	17 758 530,08
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	22 198 203,42	0,00	22 198 203,42

Pankki

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset				0,00
Osakkeet ja osuudet			325 486 768,46	325 486 768,46
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		17 758 530,08		17 758 530,08
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		22 198 203,42		22 198 203,42

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2020	325 490 407,78
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	-3 639,32
Päätävä tase 31.12.2020	325 486 768,46

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

33c. Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020**Konserni**

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	982 570,58	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	882 173 015,62	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 671 155 112,02	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oik. saamistod ja muut saamistodistukset	29 999 308,17	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	323 679 099,82	1 807 668,64	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	17 758 530,08
Yhteensä	4 584 310 006,39	323 679 099,82	1 807 668,64	0,00	17 758 530,08
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 120 038 384,83	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 249 791 422,54	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	22 198 203,42
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrasopimusvelat	2 317 987,38				
Yhteensä	4 369 829 807,37	0,00	0,00	0,00	22 198 203,42

Velat luottolaitoksille sisältää OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja 803 000 000,00 euroa.

Pankki

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	982 570,58	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	882 173 015,62	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 683 010 880,26	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oik. saamistod ja muut saamistodistukset	29 999 308,17	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	323 679 099,82	1 807 668,64	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	17 758 530,08
Yhteensä	4 596 165 774,63	323 679 099,82	1 807 668,64	0,00	17 758 530,08
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 120 038 384,83	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 250 092 758,65	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	22 198 203,42
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	4 370 131 143,48	0,00	0,00	0,00	22 198 203,42

Velat luottolaitoksille sisältää OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja 803 000 000,00 euroa.

34. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Pantit	Klennitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	873 251 079,43	873 251 079,43
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	873 251 079,43	873 251 079,43

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä**Pankki****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Pantit	Klennitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	873 251 079,43	873 251 079,43
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	873 251 079,43	873 251 079,43

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä**35. Eläkevastuut**

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu
Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

31.12.2020	
Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutus Oy:n kautta.

36. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut**Pankki**

Yhden vuoden kuluessa maksettavat
Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat
Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

31.12.2020	
Pankki	
547 709,84	
924 235,58	
16 543,23	
1 488 488,65	

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

Konserni

Osuuspankkikonsernilla ei ole olennaisia, IFRS 16 standardin mukaisia, lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia.

Taseeseen sisältyvät vuokrasopimusvelat, maturiteettijakauma

0 - 2 vuotta
2 - 3 vuotta
3 - 4 vuotta
4 - 5 vuotta
Yli 5 vuotta

Yhteensä

31.12.2020	
Konserni	
1 990 675,40	
864 266,38	
778 413,41	
715 848,86	
299 145,50	
4 648 349,55	

Maturiteettijakauma on diskonttaamaton, kirjanpitoarvo diskontattu.

37. Taseen ulkopuoliset sitoumukset Konserni

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri-tysten puolesta	Mulden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2020	0,00	0,00	603 446 872,43	603 446 872,43
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	131 548 001,86	131 548 001,86
Takaukset	0,00	0,00	131 548 001,86	131 548 001,86
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	471 898 870,57	471 898 870,57
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	471 898 870,57	471 898 870,57
josta luottolupaukset	0,00	0,00	471 898 870,57	471 898 870,57

Pankki

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri-tysten puolesta	Mulden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2020	0,00	0,00	603 446 872,43	603 446 872,43
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	131 548 001,86	131 548 001,86
Takaukset	0,00	0,00	131 548 001,86	131 548 001,86
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	471 898 870,57	471 898 870,57
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	471 898 870,57	471 898 870,57
josta luottolupaukset	0,00	0,00	471 898 870,57	471 898 870,57

38. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

31.12.2020

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2012 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2021-2029 kiinteistöinvestoinnin valmistumisajankohdasta riippuen.

Koy Tampereen Hämeenkatu 12, tarkistusvastuu

Koy Hämeenkivi, tarkistusvastuu

22 077,39
26 530,87
996 602,57
1 045 210,83

39. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

	Konserni		Pankki	
	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2020				
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	249	-15	249	-15
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	3	3	3	3
Määräaikainen henkilöstö	24	-1	24	-1
Yhteensä	276	-13	276	-13

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2020

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

  josta toimitusjohtaja Jani Vilpposelle maksetut palkat ja palkkiot

  sekä luontoisedut

	Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot		
	43 700,00	43 700,00
	627 511,00	627 511,00
	325 781,00	325 781,00
	16 540,00	16 540,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 950 euroa kuukaudessa ja kokouspalkkiota 380 euroa kokoukselta. Muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 380 euroa kokoukselta.

Hallintoneuvoston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2 200 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 480 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 500 euroa kokoukselta. Muille jäsenille maksetaan palkkiota 480 euroa kuukaudessa sekä kokouspalkkiota 500 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 65 vuotta 6 kuukautta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti.

Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 tai 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle suoritetaan korvauksena 12 kuukauden kokonaispalkkaa vastaava korvaus. Tämä sisältää mahdollisen irtisanomisajan palkan.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasosta. Vuodesta 2020 alkaen käytössä ei ole enää johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää. Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2020 yhteensä 1 193 940,00 euroa (820 886,43). Henkilöstörahasoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2020 on noin 2,0 % (2,3) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2020 kirjattiin henkilöstörahasopalkkioita yhteensä 227 267,25 euroa (278 250,96). Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelloissa 31.12.2020 30 678,14 euroa (190 488,19). Tarkemmin muuttuvasta palkitsemisesta kerrotaan laatimisperiaatteissa.

	Konserni	Pankki
Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2020	Tilintarkastus-palkkiot	Tilintarkastus-palkkiot
Tilintarkastuksesta	37 398,20	34 112,20
Tilintarkastajan muut lausunnot	922,80	922,80
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,00
Yhteensä	38 321,00	35 035,00

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2020

	Rahallinat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahallinat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	1 469 786,10	59 461,72	0,00	1 529 247,82	49 347,42
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 423 247,42	0,00	119 441,90	1 303 805,52	9,01
Yhteensä	2 893 033,52	59 461,72	119 441,90	2 833 053,34	49 356,43

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahallinat-erään.

Rahallainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

	Konserni	Pankki
Eläkesitoumukset	0,00	0,00
Hallintoneuvoston jäsenet		0,00
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		0,00
Aikaisemmin toimielmiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset	0,00	0,00
Hallintoneuvoston jäsenet		0,00
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		0,00

Lähipiiri

Lähipiirin kuulumisperuste

Johdon avainhenkilöt
Tytär- ja osakkuusyrietykset
Yhteensä

Tase-erä				Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä	
3 001 000,21	0,00	80 500,00	3 081 500,21	93 561,13
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 001 000,21	0,00	80 500,00	3 081 500,21	93 561,13

Lähipiirin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiri muodostuu Osuuspankin tytäryhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja heidän läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Osuuspankin johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä Osuuspankin hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellään on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö. Osuuspankin lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti.

40. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryrietykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	100,00 %	23 368 719,57	-53 116,69
Kotipaikka:	Tampere			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Hämeenkiivi	100,00 %	9 378 489,87	117,85
Kotipaikka:	Tampere			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Tytäryrietykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	OP Koti Pirkanmaa Oy LKV	100,00 %	1 421 225,46	377 289,27
Kotipaikka:	Tampere			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Savion Tontit	100,00 %	363 033,23	155 816,13
Kotipaikka:	Kerava			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Ei ole			
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Keskushervanta	23,28 %	1 547 877,63	-14 788,03
Kotipaikka:	Tampere			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Rientorinne	20,10 %	258 931,32	42,46
Kotipaikka:	Akaa			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Tahko Twinhills	20,00 %	3 038 502,15	-77,54
Kotipaikka:	Nilsinä			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

41. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättyneen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta

42. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

43. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

110 561
0,00
336 800,00
22 495 900,00

Irtisanotun osuus pääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyvät osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuosille 2020-2021 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättyneen tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

44. Pitkäaikaissäästämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaiss- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2020
322 742,90
0,00
322 742,90
3 405 657,22

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvedona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
 Antolainaus
 Omistaja-asiakasrekisteri
 Bonusjärjestelmä
 Tuotto-osuudet
 Korva, arvopaperikirjanpito
 Matkavaluutta
 ASLA, asiakaslaskutus
 Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
 JORR, johdannaisreskontra
 Pankkitakaukset
 Haltia, kiinteistökirjanpito
 Havas, vastike- ja vuokrareskontra
 Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa 1.5.2020 asti
 POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
 SAP HR ja Aditro
 SAP käyttöomaisuus
 SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVOALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SUJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SUJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	PIVO-LIMIITTI	S2	1000380001	1000389999
	KÄYTTÖMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoitavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoitavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminoitavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoitavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAU	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI, FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNI	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNI	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMA/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMA/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNAN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
9900053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
9900064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
9900067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Banksyst päivittäiset	JD	1163000001	1164999999
	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1165000001	1166999999
	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1167000001	1169999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoitava	LU	1108000001	1108999999
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihde	HL	1116000001	1116999999
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
9900051	OPF Maksuliikenne	HQ	1154000001	1154999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	AFI kirjaus GL:ään	AX	1156000001	1156999999
	Debit siirto	HU	1157000001	1158999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
	Lowell	HX	1160000001	1160999999
	Guidewire	GW	1161000001	1161999999
	RI IFRS17	M1	1162000001	1162999999
	Modular luottoresk	HY	1170000001	1170999999
	Automatia/CaaS	HZ	1171000001	1171999999
9900053	OPF Ulkomaan maksut	HS	1172000001	1172999999
	Lowell/manuaalinen	HR	1173000001	1173999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON./OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPAV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999
PLA-tositelajit				
	Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
	Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
	Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
	Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
	Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
	VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
	HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Palkansaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallintoehkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkön.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus.korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SUJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
	AXA muistiotositteet	QX	3352000000	3352999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JASENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999 HVRKROH
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMAARAYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMAARAYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMAARAYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMAARAYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMAARAYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	EG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITÄISET VIENNIIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999
9900052	LOMAPALKKAVALAT	GV	9905200001	9905299999
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA) 13.1.98	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LAHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILYTYS/PALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILYTYS/PALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN (KESÄ - JA			
990070	JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
990071	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPERIEN VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PAIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PAIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999
9900080	SIJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
991004	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
	ALS:N HOITOPALKK.PERU	BO	9910560001	9910569999
	OPTO/SIIR.KORKO PERU	BU	9910570001	9910579999
	BONUSJÄRJ.SIIR.PERUT	BR	9910580001	9910589999
	VAL.TIL.SIIR.KORK.PE	CC	9910590001	9910599999
	KORVA-TAP.SIIR.KOR.P	CL	9910600001	9910609999
	MAK.ASLA.SIIR.KOR.PE	CP	9910610001	9910619999
	OP:N LAINAT SIIRT.P.	CY	9910620001	9910629999
	ASLA / SIIRTYVÄT	VO	9910630001	9910639999
	OPTON KONEK.SIIRT.KO	XF	9910640001	9910649999
	YPA LAINAT SIIRTYVÄT	YT	9910650001	9910659999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRTO / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP-RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
9900203	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999
992101	PANKKITAKAUSSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIRO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIIT	KM	9970030001	9970039999
998	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositemäärittäjäkirja, kuukausipääkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja on arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

*) Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna REA-arkistointijärjestelmään

**) Raportit arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
--------------------------------	-------------	-------------------------	-----------------------------	--------------

***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa. Raporttien arkistointi 1.4.2020 alkaen Silta M-Files.

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tampereella helmikuun 4. päivänä 2021

Markku Sotarauta

Riitta Varpe

Sauli Brander

Reija Linnamaa

Tero Tuominiemi

Jani Vilpponen
toimitusjohtaja

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2021 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Tampereen Seudun Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Tampereella helmikuun 4. päivänä 2021

Janne Ruuhonen
hallintoneuvoston puheenjohtaja

Tiina Sahamies
hallintoneuvoston sihteeri

3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Jyväskylässä helmikuun 15. päivänä 2021

KPMG OY AB

Matti Paananen
KHT